Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 212 ◆ Четвер, 31 жовтня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

УЧАСНИКАМ МІЖНАРОДНОЇ МИРНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ПО БЛИЗЬКОМУ СХОДУ

У зв'язку з відкриттям міжнародної мирної конференції по Близькому Сходу в Мадриді прошу прийняти мої щирі привітання.

Збулося те, за що багато років наполегливо і послідовно виступали світове співтовариство, усі ті, кому дорогі мир і міжнародна безпека. Скликання конференції стало можливим завдяки корінним позитивним змінам, що відбулися в [illegible]і, посиленню тенденції до розв'язання гострих проблем [illegible]асності мирними політичними засобами.

Ми високо оцінюємо визначну роль держав — ініціаторів скликання конференції, віддаємо належне готовності сторін у конфлікті скористатись цим історичним шансом.

Загальновизнаною є роль, яку відіграла Організація Об'єднаних Націй у мобілізації зусиль міжнародного співтовариства на розв'язання застарілого і вибухонебезпечного [illegible]лизькосхідного конфлікту. У цих колективних зусиллях є [illegible] внесок України, яка багато років бере активну участь у роботі Комітету ООН по здійсненню невід'ємних прав палестинського народу.

Звертаючись до вас — учасників конференції, хотів би наголосити на вашій високій відповідальності перед народами близькосхідного регіону та усього світу. Адже доля миру на Близькому Сході сьогодні у ваших руках. Тому від імені Верховної Ради, народу України закликаю вас виявити витримку і наполегливість у пошуку балансу інтересів, потрібного для розв'язання близькосхідної проблеми. Бажаючи вам успіху, ми віримо, що державна мудрість і добра воля дозволять досягнути на Близькому Сході міцного миру на справедливих засадах, на основі всебічного врахування законних прав і інтересів усіх народів і країн регіону.

Л. М. КРАВЧУК,
Голова Верховної Ради України.

м. Київ
29 жовтня 1991 р.

БУДЕ ДІЛО — БУДУТЬ ПРЕМІЇ

29—30 жовтня в Одесі відбувся I з'їзд Конгресу ділових кіл України. Делегати визначили спільну позицію щодо роздержавлення і приватизації власності, радикалізації економічних реформ, створення ефективної ринкової економіки України. Зареєстровано Статут Конгресу, затверджено положення про роботу його постійних комісій та їх склад. Засновано п'ять премій по 10 тисяч карбованців — для тих, хто найефективніше сприятиме розвиткові підприємництва. Прийнято звернення до ділових кіл України.

14

ДЕРЖАВНІ ДІТИ

Хліба і щастя тобі, дівчинко!

ГОСТРА розмова відбулася вчора під час зустрічі Леоніда Макаровича Кравчука з представниками, точніше, представницями Спілки жінок України, яка підтримує його кандидатуру на пост Президента України. Соціальний захист жінок, які, можливо, залишаться без роботи, їх пенсійне забезпечення, підтримка багатодітних матерів — ці та інші проблеми знайшли своє відображення в програмі кандидата. Та присутні висловили сумнів щодо того, чи вдасться цю програму виконати, якщо кандидат, ставши Президентом, спиратиметься на стару команду. Підстави для такого запитання дали навіть організатори зустрічі, які намагалися тримати зал у ролі колективного статиста, що було не на користь кандидатові, якому присутні симпатизували.

ВЧОРА Прем'єр-міністр України В. Фокін прийняв делегацію «Дойче банк АГ» (ФРН). Відбулася бесіда, під час якої керівник уряду республіки і представники одного з найвідоміших у світі банків обговорили економічні питання, пов'язані зі станом і перспективами українсько-німецьких економічно-фінансових відносин.

3

НОВА УКРАЇНА

— такий особистий вибір і така назва програми, яку виніс на розгляд народу кандидат у Президенти України
Леонід Макарович
КРАВЧУК

ВЧОРА в прес-центрі МЗС України пройшли переговори між міністрами закордонних справ України і Росії А. Зленком і А. Козирєвим. Вони завершилися підписанням Договору про співробітництво між Україною та Росією. Того ж дня міністри закордонних справ дали прес-конференцію для українських і зарубіжних журналістів.

8

ПРОПОНУЮ КОНЦЕПЦІЮ:

«ПОЛІТИКА США МАЄ ОРІЄНТУВАТИСЯ НА РЕСПУБЛІКИ»

Збігнєв
БЖЕЗІНСЬКИЙ.

Продовжено передплату на «Голос України» до 15 листопада. Індекс українського видання 60955, російського — 60997. Ціна на 1992 рік — 19 крб. 80 коп.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:
Приймальня — 446-92-11

ВІННИЦЯ: Валерій Іванович Лазаренко, тел. 7-01-57

ДНІПРОПЕТРОВСЬК: Микола Миколайович Нечипоренко, тел. 68-10-89

ДОНЕЦЬК: Юрій Тимофійович Доценко, тел. 66-31-69

ЗАПОРІЖЖЯ: Олександр Олександрович Михайлюта, тел. 57-17-73

КИЇВ: Валентина Вікторівна Писанська, тел. 228-34-24

ЛУГАНСЬК: Сергій Олександрович Скиба, тел. 54-15-40

ЛЬВІВ: Оксана Євгеніївна Теленчі, тел. 35-51-20

ОДЕСА: Георгій Федорович Воротнюк, тел. 22-47-69

ПОЛТАВА: Григорій Федосійович Гринь, тел. 7-46-09

РІВНЕ: Сергій Кирилович Мельничук, тел. 2-21-30

СУМИ: Віталій Павлович Максютенко, тел. 6-99-39

УЖГОРОД: Микола Степанович Горват, тел. 2-02-79

ХЕРСОН: Іван Федорович Калинниченко, тел. 6-36-32

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ: Михайло Федорович Васлашко, тел. 6-78-14

ЧЕРКАСИ: Лідія Іванівна Титаренко, тел. 47-12-87.

ЧЕРНІВЦІ: Василь Іванович Бабух, тел. 2-63-15

ЧЕРНІГІВ: Сергій Олегович Павленко, тел. 95-74-18

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 157.100

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. Сьогодні на 16 сторінках.

ПУТЧ БУВ ЧИ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ?

Денне і вечірнє засідання 29 жовтня

Депутати прийняли постанову Верховної Ради України «Про невідкладні заходи в зв'язку з виведенням з експлуатації Чорнобильської АЕС», підготовлену трьома постійними комісіями й істотно доповнену пропозиціями з відповідного проекту постанови Кабінету міністрів республіки. Увільнили з посад міністра фінансів України О. Коваленка (за станом здоров'я) та віце-прем'єра О. Масельського (як такого, що не приступив до виконання службових обов'язків), призначили й затвердили міністром праці республіки М. Каскевича. Вислухали й прийняли до відома інформацію Ю. Гайсинського, голови тимчасової Комісії парламенту з розслідувань причетності до серпневого заколоту службових осіб та Генерального прокурора України В. Шишкіна.

Отже, з Чорнобилем атомним депутати, здається, визначилися. У 1993 році станцію буде закрито, а Кабінетові міністрів України доручено вже до 15 листопада цього року знайти фінанси для всього комплексу заходів щодо цього складного процесу. Паралельно з виведенням ЧАЕС і «мирного» атома з кожного дому, доручено розробити українську паливно-енергетичну програму, спрямовану на забезпечення народного господарства енергією та пошуки і розвиток альтернативних енергетичних джерел. Переміг здоровий глузд: абсурд абсурдів, коли Україна труїла себе атомом, продавала електроенергію за кордон, а валюта за неї «капала» до широченної й бездонної кишені Мінатоменерго, скінчився. Але яка безодня злочинної безвідповідальності атомних бонз щодо українського народу відкрилася перед депутатськими очима! Догосподарювалися до того, що навіть проектної документації, необхідної для виведення ЧАЕС з експлуатації в разі небезпеки, нема. Її просто взагалі не існувало. А котельня, яка б забезпечувала енергією цей процес, буде готова тільки в 1993 році. Однак рішення, слава Богу, прийнято, і можна хоч авансом дихнути з полегшенням.

А от з Чорнобилем духовним і політичним, з оцінкою серпневого путчу у депутатів рішення, на жаль, вийшло аморфним: взяти до відома. І все. А Ю. Гайсинський, між іншим, розповів не просто цікаві речі характеру світської хроніки. З його інформації невідворотно постав висновок: на Україні знайшлося чимало високих службових осіб і цілих служб та політичних рухів, які виступили на підтримку антиконституційних дій авантюристичної московської вісімки. Це, зокрема, українські КДБ і МВС, Компартія України. Нічим іншим, як втручанням у внутрішні справи іншої незалежної держави, не можна назвати червневу телеграму московського КДБ з візою М. Горбачова товаришу С. Гуренку з дорученням негласно контролювати діяльність Верховної Ради України. Ю. Гайсинський справедливо акцентував увагу на тому, що телеграму з таким наказом направлено керівникові однієї з політичних партій, яка зі скасуванням 6-ї статті Конституції не є навіть правлячою. Що це було: знову політична неоковирність чи спроба зорганізувати промосковських «штазі» з числа українського депутатського корпусу?

Ніхто й досі не змінився в керівництві КДБ, перейменованого в СНБУ, та МВС республіки, які розсилали вказівки «посилити охорону громадського порядку» саме 19—21 серпня. Звичайно, можна сприйняти аргументи заступника міністра внутрішніх справ України В. Корнійчука, що, мовляв, посилення охорони правопорядку оголошується міністерством по 20—30 разів на рік у зв'язку з будь-якою надзвичайною ситуацією, наприклад із втечею особливо небезпечного злочинця. Але чому ж тоді керівництво МВС так активно відхрещувалося від своїх же шифрограм на місця? Адже є факти не просто приховування справжніх текстів телеграм, а й знищення книг їх реєстрації. Що хотіли приховати міліцейські генерали і полковники, вимагаючи «беззастережного виконання постанов ДКНС»? Навіщо затримували антипутчистськи настроєних громадян у Донецькій, Дніпропетровській, Миколаївській областях? Відповіді, так би мовити, зависли...

Обговорення звіту Ю. Гайсинського та додаткової інформації Генпрокурора України В. Шишкіна, як на мене, перетворилося в політичний герць між тими, хто хоче з'ясувати все до кінця, і тими, хто хоче приховати «рильце в пушку» і запевнити народ України, що путчу в республіці не було. Депутат С. Дорогунцов (Одещина) запитав, чи були ознаки путчу в Україні і чи підмінили хоч десь органи міліції конституційну владу? А оскільки до цього справді не дійшло, то С. Дорогунцов та інші прихильники його ідеї запропонували взагалі розпустити комісію Ю. Гайсинського, щоб, мовляв, не ображала людської гідності й не заважала піднімати з розрухи народне господарство, а звіт взагалі не обговорювати.

Але давайте просто теоретично поміркуємо: чи був усе-таки путч на Україні? Україна оголосила себе суверенною державою і задекларувала зверхність своїх законів і Конституції над відповідними союзними актами задовго до 19 серпня, а отже, ніхто не мав права втручатися в її справи і тим більше ставити перед загрозою впровадження іншою державою надзвичайного стану на її території. Чи була можливість такого розвитку подій? Безперечно, була. То як же тоді розцінювати підтримку дій Москви з боку українських діячів і начальників? В. Шишкін сказав, що порушено кримінальні справи з статтею про зраду Батьківщини. І це є цілком виправданим, а, можливо, мова і не йде про зраду Батьківщини СРСР, але про дії, спрямовані проти Батьківщини-України треба говорити прямо. Інша справа — довести це в ході слідства й когось звинуватити, але політична оцінка підтримки заколоту в Москві, як на мене, є однозначною: загроза інтересам саме України. Саме для такої оцінки й створено комісію Ю. Гайсинського, і не треба пересмикувати й підтасовувати факти. І головне не треба це робити в сесійному залі парламенту. Не личить, люди дивляться...

Депутати за ліквідацію комісії Ю. Гайсинського не виступили, але й до якоїсь спільної думки не дійшли. Депутат Ф. Свідерський (Волинь) застеріг і депутатів, і нас із вами: полювати на «відьом» не треба ні в якому разі, але «відьми» завжди готові вийти на полювання. І якось незатишно стало...

Володимир СКАЧКО,
парламентський кореспондент «Голосу України».

ВСЕ ПРАВИЛЬНО, АЛЕ ГРОШЕЙ НЕМАЄ

Ранкове засідання 30 жовтня

Таким є лейтмотив обговорення законопроекту «Про пенсійне забезпечення громадян України», що його у другому читанні внесено на розгляд парламенту. Зазначу, що, за підрахунками Кабінету міністрів України, у травні, коли цей законопроект вносився на розгляд парламенту у першому читанні, реалізація його коштувала 28 мільярдів карбованців. Тоді пропонувалося призначати мінімальну пенсію у розмірі сто карбованців. Поки законопроект опрацьовувався, мінімальний розмір пенсії зріс. А з урахуванням проведення індексації пенсій нині на реалізацію закону потрібно буде вже 48,4 мільярда карбованців. Тобто закон подорожчав. І, до речі, не враховує те, що Міністерство праці, скажімо, визначило мінімальний споживчий бюджет у розмірі 256 карбованців, тобто більший, ніж передбачено пенсійним законопроектом. Інакше видатки на пенсії мають становити 62 мільярди карбованців.

Усі ці цифри навів у своїй доповіді заступник прем'єр-міністра України С. Комісаренко, виклав варіанти пошуків джерел фінансування законопроекту, відштовхуючись від суми мінімального розміру пенсії — 221 карбованець, встановленої Законом про соціальний захист.

Максимальний розмір пенсії запропоновано утричі більший від мінімального, а для людей, які працюють в особливо шкідливих умовах — у чотири рази більший.

Крім цього передбачається встановити різні тарифи внесків на соціальне страхування для різних видів страхування — бюджетного і позабюджетного, відповідно 37 і 49 відсотків фонду заробітної плати. Є також пропозиція до пенсійного фонду спрямувати кошти, що витрачаються з фонду соціального страхування на виплату допомоги за тимчасовою непрацездатністю.

Кабінет міністрів запропонував також вводити закон поетапно. З першого січня підвищити пенсії шахтарям, дітям-сиротам, реабілітованим громадянам та членам їх сімей, підопічним будинків-інтернатів, ввести пільги для водіїв міського пасажирського транспорту та великовантажних автомобілів, надбавки на догляд пенсіонерам похилого віку, які потребують сторонньої допомоги, скасувати всі обмеження виплати пенсій за віком. З 1 січня передбачається також змінити розмір податків до створеного пенсійного фонду України, до 1 липня провести реформу допомог за державним страхуванням, а вже потім вводити закон у повному обсязі.

Однак запитання народних депутатів від мікрофонів, їх виступи, а в емоційному плані промови з трибуни парламенту представників асоціації жінок-пенсіонерів та інвалідів Р. Кіпніс та О. Турчинської виявили ряд проблем, без розв'язання яких важко уявити встановлення соціальної справедливості щодо людей, які за віком чи станом здоров'я вийшли на пенсію. Скажімо, ще й нині не визначені списки категорій працівників і професій, що мають забезпечуватися пільговими пенсіями, не береться до уваги матеріальне становище інвалідів загальних захворювань, пенсіонерів, які утримують дітей-інвалідів тощо.

Так поступово визрівала думка про те, що законопроект не готовий до прийняття. Але зрозуміло, що зволікання може призвести до ще більшого подорожчання реалізації закону. Тому, наприкінці ранкового засідання депутати вирішили все ж таки після одного кола експрес-виступів біля мікрофонів перейти до постатейного голосування з тим, щоб прийняти статті, які не викликають сумнівів, а решту — направити на доопрацювання.

Головуючий на сесії І. Плющ зачитав депутатський запит з приводу того, що народні депутати не одержали звіт тимчасової комісії з питань націоналізації майна КПРС та проект Постанови Верховної Ради з цього питання, а також заяву про страйк суддів у Запоріжжі та страйкову готовність у судах Миколаївської області. На пропозицію І. Плюща ці питання розглядатимуться наприкінці нинішнього або на наступному тижні.

Вікторія СВІТЛАНОВА.

Нова Україна —

такий особистий вибір і така назва програми, яку виніс на розгляд народу кандидат у Президенти України

Леонід Макарович КРАВЧУК

5 «Д»

ДЕРЖАВНІСТЬ. Утвердження власної державності з усіма її атрибутами — одне з найголовніших завдань, без розв'язання якого народ України ніколи не буде вільним і не зможе сам вирішувати свою долю. Нова держава має бути суверенною і самовладною, незалежною, правовою і відкритою, здатною надійно захистити життя, майно, всі законні інтереси громадян.

ДЕМОКРАТІЯ. Українська держава не може бути нічим іншим, як демократичною державою. Не люди для держави, а держава для людей. Ми маємо прийти до суспільства, де правлять не правителі, а закони, де верховенство не «вищих розпоряджень», а прав і свобод людини. Треба створити всі умови для формування справжнього громадянина своєї держави — вільного, заможного, культурного.

ДОСТАТОК. Людині, сім'ї, всьому народу нашому необхідно нарешті забезпечити достаток. Ми повинні створити соціально спрямовану економіку, яка працює на людину, а не за рахунок людини, дає людині все для нормального цивілізованого життя: продовольство, одяг, житло, транспортні засоби, товари широкого вжитку і т. д. Треба передати власність людині, зробити її господарем своєї праці та результатів цієї праці. Виробникам — повний простір для ініціативи, непрацездатним та малозабезпеченим — соціальний захист та допомога з боку держави.

ДУХОВНІСТЬ. Історично склалося так, що душу українців, їх національну самосвідомість, їх мову, культуру, звичаї нищили протягом століть. Наш святий обов'язок — забезпечити, в найширшому розумінні слова, духовне відродження української нації, надійно гарантуючи водночас вільний національно-культурний розвиток представникам усіх національностей, що утворюють український народ. Особа, сім'я, духовність — альфа і омега державної політики. Пріоритети в ній — розвитку освіти, науки, культури.

ДОВІР'Я. Всі ми разом повинні постійно піклуватися про встановлення в нашому українському домі атмосфери довір'я. Довір'я народу до влади, влади — до народу, людини — до людини. Підозрілість, відчуженість, нетерпимість як саркома роз'їдають суспільний організм. Тому — злагода і ще раз злагода. Тільки за цієї умови ми зможемо побудувати нову, вільну, незалежну, суверенну Україну — державу народу і для народу, для його блага, процвітання, щастя.

(Програму «Нова Україна» читайте на 4, 5 і 6 сторінках.).

ШТРИХИ ДО ПОЛІТИЧНОГО ПОРТРЕТА

БІОГРАФІЧНА ДОВІДКА. Л. М. КРАВЧУК — українець, народився 1934 року в селі Великий Житин нинішньої Рівненської області у селянській сім'ї. Батько загинув на фронті в 1944 році, мати працювала в колгоспі. Закінчив Рівненський кооперативний технікум, Київський державний університет ім. Т. Г. Шевченка, Академію суспільних наук. Кандидат економічних наук.

У 1958—1960 роках працював викладачем політекономії у Чернівецькому фінансовому технікумі. З 1960 року — на партійній роботі. Будучи секретарем, потім другим секретарем ЦК, виступав за створення незалежної Компартії України, за її реформування у демократичну політичну партію парламентського типу. У дні серпневого путчу, переконавшись у причетності до нього керівництва КПРС, вийшов з партії.

Народний депутат України по Ямпільському виборчому округу № 39 Вінницької області. В липні 1990 року обраний Головою Верховної Ради України.

Сім'я Л. М. Кравчука присвятила себе науці: дружина викладає політичну економію в Київському державному університеті, син працює в Інституті фізики Академії наук України, невістка закінчила аспірантуру. У рідкі вільні хвилини Леонід Макарович любить читати, грати в шахи, а особливо — спілкуватися з улюбленими онуками — трирічною Марійкою та дванадцятирічним Андрійком.

Леонід Кравчук пройшов тривалий і складний політичний шлях. Багато що йому довелося переглянути, від багато чого довелося відмовлятися заради головних цілей. Цілі ж, які сповідує Кравчук-політик, давно ним визначені й незмінні.

З голодного селянського дитинства, з напівсирітського отроцтва Леонід Кравчук приніс у політику переконання, що бідна людина не може бути вільною, що багатство країни повинно вимірюватися достатком її громадян.

Робота викладачем політичної економії відлунеться через багато років у його політичному кредо — вільною Україна буде тільки тоді, коли стане економічно самостійною й економічно могутньою.

Робота в апараті партії, чим Кравчуку дорікають деякі опоненти, дала йому, між тим, навики професійного політика: вміння чути й бути почутим, здатність переконувати й погоджуватися з чужими переконаннями, чіткість у плануванні своєї роботи й почуття ритму політичного часу.

Набуті навики професійної аналітичної діяльності, вивчення й аналіз громадської думки дали змогу одержати повне уявлення про сильні й слабкі сторони політичної влади, про її спокуси, можливості й технології.

Важливо, що з цього досвіду він виніс тверде переконання: політична влада має право на існування й повагу доти, доки вона служить громадянину, і вона повинна впасти, коли намагається зробити особу своїм рабом.

Ключовою віхою політичної біографії Кравчука стала його діяльність у Верховній Раді України.

Саме тут йому довелося відчути весь тягар відповідальності за рішення, від яких залежить доля цілої держави. Саме тут прийшло повне усвідомлення головного — необхідності консолідації суспільства в ім'я побудови нової України, яка займе гідне місце в Європі і світі, в якій кожному, незалежно від національності, віросповідання та інших ознак, будуть забезпечені всі права і свободи, створені умови для творчої самореалізації особи, гарантована висока якість життя.

Практичні кроки Леоніда Кравчука на цьому шляху, його здатність діяти зважено, далекоглядно, ефективно, керуючись виключно інтересами українського народу, його висока професійна підготовленість, людяність і толерантність, його вміння гідно представляти республіку в переговорах на найвищому рівні, в тому числі й на міжнародній арені,— все це дістало схвалення і підтримку як удома, так і за рубежем. Чудова людина і мудрий політик,— так висловився про Леоніда Кравчука після зустрічі з ним Президент США Джордж Буш.

А в своєму Зверненні до громадян України «Наш Голова — наш Президент!» представники широких кіл громадськості республіки писали: Л. М. Кравчук на ділі довів, що саме він здатен консолідувати багатонаціональний народ України, дати йому довгострокові духовні й політичні орієнтири, чітку програму конкретних дій.

Можна чекати, що таку ж високу оцінку народу Л. М. Кравчук заслужить і на посту Президента нашої незалежної держави.

Нова Україна

Державність

Головна ідея, навколо якої ми маємо об'єднатися, є ідея побудови нової України — України, котра займе гідне місце в Європі і світі.

Утвердження власної державності — одне з вирішальних завдань народу України на шляху до повної незалежності і самостійності.

Нова держава має бути суверенною і самоврядною, демократичною і правовою, незалежною і відкритою, виступати гарантом прав, свобод і законних інтересів людини.

Прийнято Декларацію про державний суверенітет України. Ухвалено Акт проголошення незалежності України. Підтвердження народом України цього Акта на референдумі 1 грудня, а в цьому не будемо сумніватися, завершить перший етап становлення нашої державності.

Наступний етап цього процесу — наповнення змістом власної моделі державної організації суспільства. Тут ми повинні б пройти шлях від безмежно одержавленого суспільства, яке маємо на сьогодні, до його розумно необхідного роздержавлення. Суть роботи у цьому напрямку — усунути державні органи як свого роду посередника у взаєминах людей там, де в цьому немає потреби.

Роздержавлення суспільних відносин до певних меж можна було б почати з місцевих Рад народних депутатів.

Адміністративно - командною системою місцеві Ради багато в чому розцінювались як її фундамент і опора на місцях. Створювані в межах адміністративних територій, що були підпорядковані тоталітарній системі, Ради здебільшого і користувались нею з цією метою. Нині вони виконують дві функції: державну функцію і функцію органу місцевого самоврядування.

В результаті склалась ситуація, коли держава зокрема з її мережею місцевих Рад багато в чому протистоїть громадянину, суспільству.

Тому небезпідставними можна вважати тенденції стосовно удосконалення територіального устрою, що намітились останнім часом. Думки різні, але їх спрямованість здебільшого одна: люди прагнуть стати справжніми господарями на територіях свого проживання, на своїй землі.

Однак певні відцентрові тенденції, що намітились при цьому, ідеї федералізації України, який би зміст у них не вкладався, не сприяють справі побудови нової держави. Сьогодні слід виходити з того, що в сучасних умовах визначальною має бути ідея соборності, цілісності України. Разом з тим не можна і допустити, щоб при творенні незалежної держави один центр був замінений іншим.

Процес роздержавлення Рад — одна з необхідних передумов забезпечення самостійності населення у вирішенні питань розвитку територій свого проживання.

Уявляється, що на місцях могли б сформуватися самоврядні території — самоврядно-територіальні одиниці зі своїми органами самоврядування. Крім усього іншого, це б сприяло збереженню самобутності регіонів, національно-історичних та національно-культурних традицій населення.

Громадяни, що мешкають на такій території, самостійно обирали б свій колегіальний орган самоврядування. Цей орган міг би приймати в межах його повноважень акти нормативного характеру з усіх питань розвитку самоврядної території, за винятком загальних питань, врегульованих законодавством республіки.

І наші місцеві Ради в їх нинішньому складі могли б мати повний статус органу самоврядування з усіма необхідними повноваженнями по самостійному вирішенню всього комплексу питань розвитку території.

Населення самоврядних територій безпосередньо обирало б свої виконавчі органи: колегіальні або одноосібні. Міг би, наприклад, обиратися обласний, міський чи районний голова.

Разом з тим органи самоврядування могли б мати у своєму складі структурні підрозділи, наділені державою делегованими повноваженнями для виконання певних державних функцій, наприклад, запис актів громадянського стану, і т. ін.

Самоврядні території, їх органи самоврядування не протистоять державі, а держава — їм. У вирішенні своїх завдань вони не залежали б один від одного, а були б самостійними в межах закону.

Партнерські стосунки самоврядних територій і державних органів могли б бути забезпечені шляхом рівного представництва самоврядних територій в одній з палат Верховної Ради України — Палаті представників самоврядних територій.

Інша палата Верховної Ради могла б обиратися пропорційно чисельності населення кожної з самоврядних територій.

Державна організація суспільства, сусп(і)льних відносин мала б бути тільки на республіканському рівні.

Верховна Рада — законодавчий орган, тобто орган законодавчої влади. Вона — постійний орган, що не має будь-яких підпорядкованих їй державних структур на місцях.

Виконавчий орган державної організації суспільства — виконавча влада. Президент — глава держави, глава виконавчої влади мав би своїх представників на місцях, на самоврядних територіях. Їх повноваження — організація виконання і контроль за виконанням рішень Президента та законів, забезпечення виконання яких покладено на Президента.

Нова держава має бути правовою. Нам слід будувати конституційно-правову державу, у якій кожне положення закону, кожна норма права, кожна дія державного органу і службової особи, органу самоврядування, громадянина відповідатимуть Основному Закону — Конституції.

У справді правовій, конституційно-правовій державі і законність має бути конституційною.

Нова держава — самоврядна держава. Народ, створювані ним державні структури мають бути незалежними і самостійними в усіх сферах суспільного життя. Самоврядування має пронизати усі тканини державного організму.

Водночас нова Україна — це відкрита держава. Вона не буде осторонь інтеграційних процесів, якими позначено сьогодення. Це стосується її входження у різного роду економічні, політичні, державні, валютні, інші союзи, а також міжнародні організації.

Суверенна держава немислима без цілісної системи національної безпеки. Тут, насамперед, слід створити нову ідеологію національної безпеки. В Союзі виходили з того, що головним об'єктом захисту системи безпеки держави є сама держава. В результаті ми жили у найбільш захищеній в світі державі при найбільш беззахисному громадянинові.

Моє розуміння безпеки — це безпека всього народу України і, передусім, кожного її громадянина. Це система захисту добробуту людини, її життя, здоров'я, прав і свобод, її духовності, честі і гідності.

Гарантом незалежності, суверенітету України мають стати її власні Збройні Сили.

Зовнішню політику нової України треба вести так, щоб ми були в мирі з усіма нашими сусідами. Ми повинні бути сильними і багатими, щоб нас поважали; ми повинні бути миролюбними, щоб нас не боялися; ми повинні бути розумними, щоб з нами шукали співробітництва; ми повинні бути свободними, щоб допомагати своїм прикладом здобути свободу іншим.

Запорукою побудови конституційно-правової держави було б створення ефективної системи контрольно-наглядових органів. Велика роль тут має бути відведена Конституційному суду. Він повинен здійснювати конституційний нагляд за додержанням законодавства, конституційний захист прав і свобод громадян.

Дані положення, як і усі наступні положення моєї передвиборної програми,— це основоположні начала, принципи моєї діяльності на посту Президента України в разі обрання. Вони, звичайно, будуть доповнюватись, уточнюватись, збагачуватись.

Ряд програмних положень потребує законодавчого вирішення, що зумовить ефективність виконавчої влади. Для їх реалізації скористаюсь наданим Конституцією Президенту правом законодавчої ініціативи. Будуть підготовлені проекти відповідних законів, проекти законів про внесення окремих змін і доповнень до чинного законодавства.

Демократія

Розбудова незалежної України немає нічого спільного з одномірним, класовим уявленням про демократію. Навпаки, чим більше її проявів, тим ефективніше буде розвиватись процес перетворень в економіці, політичному просторі, духовній сфері. Наш шлях до майбутнього демократичного суспільства охоплює взаємопов'язаний процес утвердження і здійснення у житті суверенітету особи, суверенітету народу України, суверенітету Української держави.

Перевага надається утвердженню суверенітету особи. Бо лише незалежна, вільна, соціально захищена особа спроможна будувати справді демократичне суспільство.

Особа стане вільною і незалежною, якщо створити матеріальні, організаційні, правові умови для розвитку творчих здібностей людини, захисту її честі, гідності, життя, свободи, особистої недоторканності; забезпечити і гарантувати основні права і свободи громадянам, яким держава, нарешті, повинна слугувати.

До цього треба залучити державний механізм, зокрема, державний апарат, конституційно-правову систему, які слід перебудувати на забезпечення потреб людей.

Гарантами невід'ємних прав людини повинні стати нова Конституція України, вся система права, Президент республіки, система судової влади, Уповноважений з питань захисту прав людини, правоохоронні органи.

У новій Конституції перелік і зміст основних прав і свобод, юридичні засоби їх забезпечення повинні відповідати високим міжнародним стандартам. У підзаконних актах, які торкаються прав і свобод громадян, необхідні, як правило, посилання на відповідні конституційні норми. Ті ж підзаконні акти, які містять обмеження конституційних прав і свобод, не повинні мати юридичної сили.

Слід прийняти Закон про захист честі і гідності особи, який буде направлений проти свавілля, проявів бюрократизму.

Ще один механізм забезпечення суверенітету особи пов'язаний з главою виконавчої влади, яким стане Президент України.

Президент, відповідно до його конституційного статусу, повинен на ділі стати гарантом прав і свобод громадян, громадянського миру і спокою. Для цього в нього є чималі повноваження.

Належне місце у захисті прав громадян займе, нарешті, самостійна і незалежна судова влада, а також новий інститут— Уповноваженого з питань захисту прав людини. Судовій владі, всій судовій системі, що включає і Конституційний суд республіки, необхідно приділити особливу увагу — як центру відстоювання і захисту демократії, законності, прав громадян. Для цього — провести судову реформу, забезпечити належні умови для діяльності судів.

Ці та інші заходи приведуть до зміцнення законності, правопорядку, більшої довіри людини до власної держави.

Суверенітет особи треба будувати на принципах гуманітарно-орієнтованої демократії. Серед них:

— створення рівних можливостей доступу до джерел освіти, науки, культури; руйнування номенклатурної та «кумовської» системи висування, добору, підготовки, розстановки і переміщення кадрів; всебічна підтримка ініціативи, конкуренції і підприємництва; ліквідація і недопущення привілеїв, пільг, що не передбачені у законі; благодійна допомога, державне забезпечення непрацездатних, інвалідів, пенсіонерів, ветеранів, багатодітних сімей.

У разі обрання Президентом я прагнутиму:

по-перше, будити творчу ініціативу людини, відгукуватись і підтримувати добрі починання, всіляко спонукати і прилучати громадян до участі в суспільному житті, мобілізовувати інтелектуальний потенціал, духовні надбання народу для побудови саме через демократію демократичної держави.

По-друге, братиму якнайактивнішу участь у забезпеченні системи гарантій, насамперед, матеріальних і правових, яка б дала змогу людині повною мірою самореалізовувати себе через свої права і свободи.

Ще один прояв, вимір демократії — загальнонародний. Він безпосередньо укладеється в тлумачення демократії як народовладдя, у принцип суверенітету народу.

З метою переходу до справжньої, працюючої системи загальнонародної демократії необхідно після закінчення періоду стабілізації, згідно з положеннями нової Конституції України, докорінно розбудувати механізм представницької і безпосередньої демократії.

Бюрократичну машину у системі народного представництва слід зламати за рахунок створення професійного, кваліфікованого парламенту, який стане спроможним самостійно виробляти і приймати державні рішення і якому, в умовах ринкових відносин, не буде потрібний громіздкий апарат виконавчої влади.

У зв'язку з реконструкцією парламентських структур потрібно розробити нове виборче законодавство, можливо, виборчий кодекс, в якому враховувати багатопартійну основу виборчої системи, особливості проведення виборів народних депутатів. України, місцевих представницьких органів, а також — Президента республіки.

В практику безпосереднього народовладдя, волевиявлення населення треба ширше запроваджувати проведення, з най-

більш ва
всеукраїн
ферендум
форми н
тому чис
державни
тою нала
канськом
постійний
населення
тонаціона
ни: робіт
лігенції
молоді

Демокр
передумо
Не утвер
немає ч
моврядув
ним є те
ним. А
те, що

Нарешт
демокра
родного
ває форм
ви, держ
забезпеч
тереси.
винн
ді
соціальн

Лише
здатна
політичн
забезпеч

Лише
дозана
садах, с
у життя.

Лише
не на ш
ін, в яки

Лише
держава
значення
мадянам
офіційн
льства.
народ д
ва для

Всі ц
кої де
добра
ції респ

У Кон
кріпити
ності д
ред сус
ми.

Поряд
дян —
держав
печення
хисту с
охорон
рядку;
тизму к

Ще о
го житт
є нещад
ністю,
рядку і
яких де
можлив
алізації
вдоскон
правоох

Щоб
мократ
перехід
чатку
жувати
організ
них орг
го грол
ме кон
буде к
мократ

Наша
вільний
на!

Україна

має бути пра-
будувати кон-
державу, у
ження закону,
рава, кожна дія
тану і службо-
самоврядування
нна відповіда-
ому Закону —

вовій, консти-
державі і за-
конституцій-

— самоврядна
од, створювані
труктури мають
і самостій-
ерах суспільно-
рядування має
ками держав-

Україна — це
Вона не
інтеграційних
позначено
стосується її
ного роду еко-
державні,
юзи, а також
зації.

ержава немис-
системи на-
еки. Тут, на-
створити нову
ьної безпе-
одили з того,
ктом захисту
держави є
результаті ми
захищеній в
найбільш без-
аднинові.

безпеки —
ого народу Ук-
сім, кожного її
система за-
людини, її
прав і свобод,
сті і гідності.

алежність, суве-
мають стати
Сили.

тику нової Ук-
так, щоб ми
усіма нашими
инні бути си-
щоб нас
инні бути ми-
нас не боя-
бути розу-
шукали спів-
повинні бути
об допомагати
здобути сво-

будови консти-
держави було
фективної сис-
но-наглядових
роль тут має
Конституційно-
инен здійсню-
ний нагляд за
законодавства,
захист прав і

я, як і усі на-
моєї перед-
ами,— це осно-
принципи
посту Пре-
в разі обран-
, будуть до-
уточнюватись,

положень
одавчого вири-
вить ефектив-
влади. Для їх
аюсь наданим
резиденту пра-
вчої ініціативи.
проекти
онів, проекти
сення окремих
до чинного

Демократія

Розбудова незалежної України немає нічого спільного з одномірним, класовим уявленням про демократію. Навпаки, чим більше її проявів, тим ефективніше буде розвиватись процес перетворень в економіці, політичному просторі, духовній сфері. Наш шлях до майбутнього демократичного суспільства охоплює взаємопов'язаний процес утвердження і здійснення у житті суверенітету особи, суверенітету народу України, суверенітету Української держави.

Перевага надається утвердженню суверенітету особи. Бо лише незалежна, вільна, соціально захищена особа спроможна будувати справді демократичне суспільство.

Особа стане вільною і незалежною, якщо створити матеріальні, організаційні, правові умови для розквіту творчих здібностей людини, захисту її честі, гідності, життя, свободи, особистої недоторканності; забезпечити і гарантувати основні права і свободи громадянам, яким держава, нарешті, повинна слугувати.

До цього треба залучити державний механізм, зокрема, державний апарат, конституційно-правову систему, які слід перебудувати на забезпечення потреб людей.

Гарантами невід'ємних прав людини повинні стати нова Конституція України, вся система права, Президент республіки, система судової влади, Уповноважений з питань захисту прав людини, правоохоронні органи.

У новій Конституції перелік і зміст основних прав і свобод, юридичні засоби їх забезпечення повинні відповідати високим міжнародним стандартам. У підзаконних актах, які торкаються прав і свобод громадян, необхідні, як правило, посилання на відповідні конституційні норми. Ті ж підзаконні акти, які містять обмеження конституційних прав і свобод, не повинні мати юридичної сили.

Слід прийняти Закон про захист честі і гідності особи, який буде направлений проти свавілля, проявів бюрократизму.

Ще один механізм забезпечення суверенітету особи пов'язаний з главою виконавчої влади, яким стане Президент України.

Президент, відповідно до його конституційного статусу, повинен на ділі стати гарантом прав і свобод громадян, громадянського миру і спокою. Для цього в нього є чималі повноваження.

Належне місце у захисті прав громадян займе, нарешті, самостійна і незалежна судова влада, а також новий інститут— Уповноваженого з питань захисту прав людини. Судовій владі, всій судовій системі, що включає і Конституційний суд республіки, необхідно приділити особливу увагу — як центру відстоювання і захисту демократії, закону, прав громадян. Для цього — провести судову реформу, забезпечити належні умови для діяльності судів.

Ці та інші заходи приведуть до зміцнення законності, правопорядку, більшої довіри людини до власної держави.

Суверенітет особи треба будувати на принципах гуманітарно-орієнтованої демократії. Серед них:

— створення рівних можливостей доступу до джерел освіти, науки, культури; руйнування номенклатурної та «кумовської» системи висування, добору, підготовки, розстановки і переміщення кадрів; всебічна підтримка ініціативи, конкуренції і підприємництва; ліквідація і недопущення привілеїв, пільг, що не передбачені у законі; благодійна допомога, державне забезпечення непрацездатних, інвалідів, пенсіонерів, ветеранів, багатодітних сімей.

У разі обрання Президентом я прагнутиму:

по-перше, будити творчу ініціативу людини, відгукуватись і підтримувати добрі починання, всіляко спонукати і прилучати громадян до участі в суспільному житті, мобілізовувати інтелектуальний потенціал, духовні надбання народу для побудови саме через демократію демократичної держави.

По-друге, братиму якнайактивнішу участь у забезпеченні системи гарантій, насамперед, матеріальних і правових, яка б дала змогу людині повною мірою самореалізовувати себе через свої права і свободи.

Ще один прояв, вимір демократії — загальнонародний. Він безпосередньо укладається в тлумачення демократії як народовладдя, у принцип суверенітету народу.

З метою переходу до справжньої, працюючої системи загальнонародної демократії необхідно після закінчення періоду стабілізації, згідно з положеннями нової Конституції України, докорінно розбудувати механізм представницької і безпосередньої демократії.

Бюрократичну машину у системі народного представництва слід зламати за рахунок створення професійного, кваліфікованого парламенту, який стане спроможним самостійно виробляти і приймати державні рішення і якому, в умовах ринкових відносин, не буде потрібний громіздкий апарат виконавчої влади.

У зв'язку з реконструкцією парламентських структур потрібно розробити нове виборче законодавство, можливо, виборчий кодекс, в якому врахувати багатопартійну основу виборчої системи, особливості проведення виборів народних депутатів України, місцевих представницьких органів, а також — Президента республіки.

В практику безпосереднього народовладдя, волевиявлення населення треба ширше запроваджувати проведення, з найбільш важливих питань життя, всеукраїнських та місцевих референдумів, стимулювати різні форми народної ініціативи, в тому числі і при прийнятті державних рішень. З цією метою налагодити на республіканському і місцевому рівнях постійний діалог різних верств населення, представників багатонаціонального народу України: робітників, селянства, інтелігенції, [illegible]руючих, [illegible]ранів, молоді [illegible].

Демократія — організаційна передумова самоврядування. Не утвердивши демократії, нам немає чого говорити про самоврядування. Бо самоврядним є те, що є демократичним. А демократичним буде те, що є самоврядним.

Нарешті — ще один вимір демократії. Він виходить з народного суверенітету і набуває форму суверенітету держави, держави, яка обслуговує і забезпечує загальнонародні інтереси. Для цього держава повинн[illegible] незалежно[illegible] [illegible]раді де[illegible]кратичною, пр[illegible]ою і соціально орієнтованою.

Лише незалежна держава здатна створити економічні і політичні механізми захисту і забезпечення інтересів народу.

Лише [illegible]ржавність, [illegible] побудована [illegible] демокра[illegible]их засадах, спроможна втілити їх у життя.

Лише правова держава стане на шлях цивілізованих країн, в яких панує закон.

Лише соціально орієнтована держава виправдає своє призначення служити народу, громадянам, людині, виступати як офіційний представник суспільства. Принцип тут один: не народ для держави, а держава для народу.

Всі ці риси нашої Української де[illegible] повинні [illegible]ити відобра[illegible] [illegible]новій [illegible]ституції республіки.

У Конституції необхідно закріпити принцип відповідальності держави, її органів перед суспільством і громадянами.

Поряд з обов'язками громадян — встановити обов'язки держави щодо захисту і забезпечення їх прав і свобод; захисту суверенітету республіки; охорони законності і правопорядку; гарантування демократизму конституційного устрою.

Ще одним принципом нашого життя в умовах демократії є нещадна боротьба із злочинністю, забезпечення правопорядку і організованості, без яких демократія як така неможлива. Необхідна умова реалізації цього принципу — вдосконалення всієї системи правоохоронних органів.

Щоб жити за законами демократії, потрібен час, певний перехідний період. Тому для початку слід широко запроваджувати демократичні начала в організацію і роботу державних органів, залучаючи до цього громадян. Їх участь носитиме консультативний характер і буде кроком на шляху до демократії.

Наша мета: вільна особа — вільний народ — вільна Україна!

Достаток

Достаток людини, кожної сім'ї, держави — ось ціль і зміст моєї економічної програми. Ми повинні створити соціально спрямовану економіку, яка працює на людину, а не за рахунок людини, дає людині все для нормального цивілізованого життя: продовольство, одяг, житло, транспортні засоби, товари широкого вжитку. Ліквідувати дефіцити і черги, звільнити людину від принижуючого її гідність «доставання» хліба насущного, створити їй добрі умови для виховання своїх дітей, реалізації своєї особистості — це для мене завдання першочергової ваги.

Вирішити ці завдання можна лише на шляхах формування якісно нової, змішаної економіки, становлення внутрішнього ринку України як самостійної держави, інтеграції її економіки в світовий ринок.

Моє кредо в економічній сфері — віддати власність людині, зробити її хазяїном. Роздержавлення та приватизація власності будуть проведені так, що кожна людина одержить необхідний стартовий капітал, свою частку власності; обсяги, форми та конкретні шляхи роздержавлення будуть визначати самі трудові колективи; трудовим колективам ми надамо всі пріоритети та пільги з тим, щоб сама людина могла обрати прийнятну для себе форму власності та господарювання. Всі відомі на сьогодні цивілізованому людству форми власності повинні бути юридично рівними, а економічна конкуренція між ними регулюється державою. Водночас держава повинна надійно захистити право інтелектуальної власності і на цій основі забезпечити швидкий розвиток науково-технічної революції.

Земля повинна належати тим, хто її обробляє. Терміново треба розробити й прийняти Закон про землю, направлений на відродження українського села. Передбачити в цьому Законі, що на першому етапі реформ земля безоплатно передаватиметься людині у довічне користування з правом наслідування. Поступово вводитиметься купівля-продаж землі. Для цього будуть визначені земельні ділянки, які можна продати в найближчі 2—3 роки, а також встановлені граничні розміри землі, яку може придбати в приватну власність одна особа або сім'я.

Держава економічними методами контролюватиме ефективність використання землі. Необхідно розробити програму розвитку фермерських, орендних та кооперативних господарств, їх всебічної підтримки. Для працівників сільського господарства має існувати система пільг, у тому числі податкових.

Роздержавлення та приватизація власності створять рівні умови господарювання всім підприємствам і підприємцям: державним, приватним, орендним, кооперативним, індивідуальним, а також зарубіжним інвесторам.

Сьогодн
номіки (з
до 87 %)
а обслуго
хідно піти
ні зруше
ронних п
нові екон
будуть сп
ті різноб
забезпечи
ток в її д

Підприє
номіки, її
ла. Ми зн
на комер
жавних пі
рішньому
му ринка
їм більш
виручки,
тримки пр
цтва та пі
ному рів
себе фун
редає їх
приємцям
стокого уп
вання е
структури
ління пос
мобільнл
шевими, с
галузевим
но-цільов
широкому
ріального
врядуван

Створе
номіки не
ня націон
ниці. Пер
нимо так,
тила сво
заощадже
створені
того, щоб
свої заощ
цях з на
держави
ятиму
економіч
ні буде
заощадже

Основні положе

I. ПЕРЕОРІЄНТАЦІЯ ЕКОНОМІКИ НА ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ ЛЮДИНИ.

Принцип: **Багаті люди — могутня держава.**

Роздержавити та приватизувати власність.

Демонополізувати економіку.

Демілітаризувати економіку і здійснити конверсію.

Держава економічно підтримує тільки соціально значимі галузі, що безпосередньо працюють на людину, всі інші дотації припиняються.

Спростити систему оподаткування та знизити рівень податків.

Зняти всі адміністративні обмеження доходів населення.

Перейти на вільні ціни світового ринку. Але в період стабілізації економіки ціни на товари повсякденного попиту жорстко регулюються державою і утримуються на низькому рівні.

Прийняти закони, що надійно охороняють право людини на будь-яку форму власності та економічної діяльності.

II. СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ТА ЗАХИСТ ЛЮДИНИ.

Принцип: **Працездатним — ефективну систему працевлаштування, непрацездатним — соціальний захист та допомога з боку держави.**

Створити нормальні умови для продуктивної праці, і особливо жінкам.

Ввести гарантований мінімум заробітної плати.

Гарантувати мінімальний прожитковий рівень малозабезпеченим верствам населення.

Підвищити пенсійне забезпечення не менш як до мінімального прожиткового рівня.

Ввести в дію ефективний механізм індексації доходів населення.

Перейти на систему соціального страхування.

Створити нову систему працевлаштування та перепідготовки кадрів.

Ввести в дію програму економічної підтримки молодих сімей.

Поліпшити охорону здоров'я матерів та дітей.

Гарантувати економічну допомогу людям, що постраждали від чорнобильської аварії.

III. ВІДРОДЖЕННЯ І РОЗКВІТ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА.

Принцип: **Високорозвинуте сільське господарство — основа економічної і духовної стабільності суспільства.**

Земля безоплатно передається тим, хто її обробляє у довічне користування з правом наслідування.

Поступово вводиться купівля-продаж землі при обмеженні граничних розмірів земельних угідь, які може придбати в приватну власність одна особа або сім'я, та права їх перепродажу протягом 10 років.

Держава економічними методами контролює ефективність використання землі.

Відкрити іпотечні банки та ввести заставну систему на земельну власність.

Створюється й реалізується державна програма підтримки фермерських, орендних та кооперативних господарств.

Сприяння поверненню до землі жителів міст та звільнюваних військовослужбовців.

Соціальна й економічна підтримка села; розвиток йо-

го інфрас
ред — бу
забезпече
стачання-

Встано
ків сільс
податкові

**IV. ФО
ЦІОНАЛ
ТА ФІН
НОЇ СИС
ВЛАСНИ**

Принці
**та — це
ний паспо**

Вводят

Забезп
а через З
нішня к
ціонально
ці.

Захища
ні грошо
дей.

Реаліз
пинення
ється ф
ція.

Змінюю
формуван
жету Ук
ється дво
ня бюдж
а) держ
раїни; б)

Відмін
колишньо
а також
фонди, с
биля.

Скороч
жавного

Здійсн
перехід н
ві розрах
гроші.

Забезп
міжнарод
кої валют

**V. ФО
КОВОГО
ПІДТРИ
НИЦТВА**

(Закінчення програм

ГОЛОС України

питань життя,
а місцевих ре-
мулювати різні
ї ініціативи, в
ри прийнятті
нь. З цією ме-
на республі-
цевому рівнях
різних верств
ставників бага-
народу Украї-
селянства, інте-
их, ранів,

організаційна
амоврядування.
демократії, нам
орити про са-
бо самовряд-
демократич-
тичним буде
рядним.

е один вимір
виходить з на-
нітету і набу-
енітету держа-
а обслуговує і
льнонародні ін-
го держава по-
лежнок рав-
ою, пр ою і
тованою.

жна держава
економічні і
зми захисту і
тересів народу.
ність, о побу-
окра их за-
на втілити їх

держава ста-
лізованих кра-
закон.

но орієнтована
дає своє при-
и народу, ґро-
і, виступати як
ставник суспі-
тут один: не
ави, а держа-

ашої Українсь-
инні ти ві-
нові ститу-

необхідно за-
відповідаль-
ії органів пе-
м і громадяна-

язками грома-
вити обов'язки
захисту і забез-
і свобод; за-
ету республіки;
ості і правопо-
ання демокра-
ійного устрою.

инципом нашо-
зах демократії
тьба із злочин-
ення правопо-
ованості, без
як така не-
ідна умова ре-
принципу —
всієї системи
органів.

законами де-
ен час, певний
од. Тому для по-
око запровад-
атичні начала в
оботу держав-
учаючи до цьо-
участь носити-
вний характер і
шляху до де-

ільна особа —
вільна Украї-

Достаток

Достаток людини, кожної сім'ї, держави — ось ціль і зміст моєї економічної програми. Ми повинні створити соціально спрямовану економіку, яка працює на людину, а не за рахунок людини, дає людині все для нормального цивілізованого життя: продовольство, одяг, житло, транспортні засоби, товари широкого вжитку. Ліквідувати дефіцити і черги, звільнити людину від принижуючого її гідність «доставання» хліба насущного, створити їй добрі умови для виховання своїх дітей, реалізації своєї особистості — це для мене завдання першочергової ваги.

Вирішити ці завдання можна лише на шляхах формування якісно нової, змішаної економіки, становлення внутрішнього ринку України як самостійної держави, інтеграції її економіки в світовий ринок.

Моє кредо в економічній сфері — віддати власність людині, зробити її хазяїном. Роздержавлення та приватизація власності будуть проведені так, що кожна людина одержить необхідний стартовий капітал, свою частку власності; обсяги, форми та конкретні шляхи роздержавлення будуть визначати самі трудові колективи; трудовим колективам ми надамо всі пріоритети та пільги з тим, щоб сама людина могла обрати прийнятну для себе форму власності та господарювання. Всі відомі на сьогодні цивілізованому людству форми власності повинні бути юридично рівними, а економічна конкуренція між ними регулюється державою. Водночас держава повинна надійно захистити право інтелектуальної власності і на цій основі забезпечити швидкий розвиток науково-технічної революції.

Земля повинна належати тим, хто її обробляє. Терміново треба розробити й прийняти Закон про землю, направлений на відродження українського села. Передбачити в цьому Законі, що на першому етапі реформ земля безоплатно передаватиметься людині у довічне користування з правом наслідування. Поступово вводитиметься купівля-продаж землі. Для цього будуть визначені земельні ділянки, які можна продати в найближчі 2—3 роки, а також встановлені граничні розміри землі, яку може придбати в приватну власність одна особа або сім'я.

Держава економічними методами контролюватиме ефективність використання землі. Необхідно розробити програму розвитку фермерських, орендних та кооперативних господарств, їх всебічної підтримки. Для працівників сільського господарства має існувати система пільг, у тому числі податкових.

Роздержавлення та приватизація власності створять рівні умови господарювання всім підприємствам і підприємцям: державним, приватним, орендним, кооперативним, індивідуальним, а також зарубіжним інвесторам.

Сьогодні левова частка економіки (за розрахунками — до 87 %) працює не на людину, а обслуговує сама себе. Необхідно піти на рішучі структурні зрушення, конверсію оборонних підприємств, створити нові економічні структури, які будуть спроможні задовольнити різнобічні потреби людини, забезпечити добробут і достаток в її домі.

Підприємець — основа економіки, її душа та рушійна сила. Ми знімемо всі обмеження на комерційну діяльність державних підприємств як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, будемо залишати їм більшу частину валютної виручки, введемо режим підтримки приватного підприємництва та підприємців на державному рівні. Держава знімає з себе функції виробника і передає їх безпосередньо підприємцям, переходить від жорсткого управління до регулювання економіки. Державні структури економічного управління повинні бути простими, мобільними, ефективними, дешевими, побудованими не за галузевим, а за функціонально-цільовим принципом, при широкому розвиткові територіального економічного самоврядування.

Створення національної економіки неможливе без введення національної грошової одиниці. Перехід до неї ми здійснимо так, щоб людина не втратила своїх чесно зароблених заощаджень. Навпаки, будуть створені необхідні умови для того, щоб вона використала свої заощадження у карбованцях з найбільшою для себе і держави ефективністю. Сприятиму впровадженню таких економічних засад, коли людині буде вигідно вкладати свої заощадження в економіку.

Ми змінимо принципи формування державного бюджету України, що дасть змогу уряду та місцевим властям розпоряджатися всіма фінансовими ресурсами самостійно, спростимо систему оподаткування та знизимо рівень податків, скоротимо витрати державного бюджету та його дефіцит. Головне багатство України — її народ. І найбільш вдячне вкладання капіталу — в розвиток людини. При розподілі фінансових ресурсів необхідно змінити пріоритети на користь духовної сфери, культури, створення ефективної системи освіти, підготовки та перепідготовки кадрів. Держава підтримує тільки соціально значущі галузі, що безпосередньо працюють на людину, всі інші дотації припиняються. Будуть відмінені 5-процентний податок і всі інші податки колишнього союзного уряду, закриті всі позабюджетні фонди, окрім фонду Чорнобиля.

Держава знімає будь-які адміністративні обмеження доходів населення. Все, що зароблено чесною працею, повинно належати людині, не може бути вилучено у неї державою, вона має право розпоряджатися своїми доходами самостійно.

Ринкова економіка потребує ринкового ціноутворення. Необхідно перейти на вільні ціни світового ринку. Водночас моя програма передбачає зробити це так, що на товари повсякденного попиту, в період стабілізації економіки, державні ціни не тільки не зростуть, а, навпаки, на ряд продовольчих, дитячих та медичних товарів будуть суттєво знижені.

Для тих, хто не спроможний забезпечити собі прожитковий мінімум, держава має створити ефективну систему соціальних гарантій та захисту. Це стосується дітей, жінок-матерів, пенсіонерів, непрацездатних, безробітних, а також молодих сімей. Підтримаю прийняття законів, що захищають економічні інтереси людини праці. Першочерговими завданнями тут бачу: створення нормальних умов для продуктивної праці, і особливо жінкам; введення гарантованого мінімуму заробітної плати; підвищення пенсійного забезпечення не менш як до мінімального прожиткового мінімуму; індексацію доходів населення; перехід на систему соціального страхування; створення ефективної системи працевлаштування та підготовки кадрів; поліпшення охорони здоров'я матерів та дітей; введення в дію програми економічної підтримки молодих сімей.

Прагнутиму до розбудови економіки відкритого типу, інтегрованої в європейський та світовий економічний простір, де широке залучення іноземних капіталів, технологій та інтелекту поєднується з ефективним захистом національного ринку та національних економічних інтересів. Усі економічні відносини з іншими країнами та колишніми союзними республіками регулюються виключно дво- та багатосторонніми договорами; на першому етапі реформи продаж майна іноземним громадянам не проводиться. Іноземні інвестиції залучаються в економіку України шляхом створення вільних зон, спільних підприємств, оренди, концесій, благодійних фондів, капіталовкладень діаспори та іноземних позик. Необхідно ввести в дію гарантії захисту іноземних капіталів, створити рівні умови господарювання українським та іноземним підприємцям.

Основні положення

економічного розділу «Достаток» програми «Нова Україна»

I. ПЕРЕОРІЄНТАЦІЯ ЕКОНОМІКИ НА ЗАДОВОЛЕННЯ ПОТРЕБ ЛЮДИНИ.

Принцип: **Багаті люди — могутня держава.**

Роздержавити та приватизувати власність.

Демонополізувати економіку.

Демілітаризувати економіку і здійснити конверсію.

Держава економічно підтримує тільки соціально значимі галузі, що безпосередньо працюють на людину, всі інші дотації припиняються.

Спростити систему оподаткування та знизити рівень податків.

Зняти всі адміністративні обмеження доходів населення.

Перейти на вільні ціни світового ринку. Але в період стабілізації економіки ціни на товари повсякденного попиту жорстко регулюються державою і утримуються на низькому рівні.

Прийняти закони, що надійно охороняють право людини на будь-яку форму власності та економічної діяльності.

II. СОЦІАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ТА ЗАХИСТ ЛЮДИНИ.

Принцип: **Працездатним — ефективну систему працевлаштування, непрацездатним — соціальний захист та допомога з боку держави.**

Створити нормальні умови для продуктивної праці, і особливо жінкам.

Ввести гарантований мінімум заробітної плати.

Гарантувати мінімальний прожитковий рівень малозабезпеченим верствам населення.

Підвищити пенсійне забезпечення не менш як до мінімального прожиткового рівня.

Ввести в дію ефективний механізм індексації доходів населення.

Перейти на систему соціального страхування.

Створити нову систему працевлаштування та перепідготовки кадрів.

Ввести в дію програму економічної підтримки молодих сімей.

Поліпшити охорону здоров'я матерів та дітей.

Гарантувати економічну допомогу людям, що постраждали від чорнобильської аварії.

III. ВІДРОДЖЕННЯ І РОЗКВІТ УКРАЇНСЬКОГО СЕЛА.

Принцип: **Високорозвинуте сільське господарство — основа економічної і духовної стабільності суспільства.**

Земля безоплатно передається тим, хто її обробляє у довічне користування з правом наслідування.

Поступово вводиться купівля-продаж землі при обмеженні граничних розмірів земельних угідь, які може придбати в приватну власність одна особа або сім'я, та права їх перепродажу протягом 10 років.

Держава економічними методами контролює ефективність використання землі.

Відкрити іпотечні банки та ввести заставну систему на земельну власність.

Створюється й реалізується державна програма підтримки фермерських, орендних та кооперативних господарств.

Сприяння поверненню до землі жителів міст та звільнюваних військовослужбовців.

Соціальна й економічна підтримка села; розвиток його інфраструктури, насамперед — будівництво шляхів, забезпечення газо- та водопостачання.

Встановити для працівників сільського господарства податкові та інші пільги.

IV. ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГРОШОВОЇ ТА ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ НА ОСНОВІ ВЛАСНИХ ГРОШЕЙ.

Принцип: **Державна валюта — це реальний міжнародний паспорт її громадян.**

Вводяться власні гроші.

Забезпечується внутрішня, а через 3—5 років — і зовнішня конвертованість національної грошової одиниці.

Захищаються всі попередні грошові заощадження людей.

Реалізується програма зупинення інфляції та здійснюється фінансова стабілізація.

Змінюються принципи формування державного бюджету України. Впроваджується двоканальне формування бюджету:

а) державний бюджет України; б) місцевий бюджет.

Відміняються всі податки колишнього союзного уряду, а також всі позабюджетні фонди, окрім фонду Чорнобиля.

Скорочується дефіцит державного бюджету України.

Здійснюється поступовий перехід на переважно готівкові розрахунки та кредитні гроші.

Забезпечується вільний міжнародний обіг української валюти.

V. ФОРМУВАННЯ РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА ТА ПІДТРИМКА ПІДПРИЄМНИЦТВА.

Принцип: **Товар не знає кордонів; люди, які торгують між собою, — не сваряться і не воюють.**

Розвиток ринкової інфраструктури на світовому рівні.

Підприємець — основа і «двигун» всіх секторів економіки, включаючи державний.

Перевести державний сектор на засади комерційного розрахунку. Зняти всі адміністративні обмеження діяльності державних підприємств як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках.

Звести до необхідного мінімуму державне замовлення.

Відмовитися від директивного планування.

Створити державним підприємствам рівні з іншими формами підприємств умови діяльності.

Ввести режим підтримки приватного підприємництва та підприємців на державному рівні.

Створити рівні умови господарювання українським та іноземним підприємцям.

Раціональне залучення й використання іноземного капіталу. Захист іноземних інвестицій.

Розвиток системи підготовки національних кадрів для ринкової економіки.

VI. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ.

Принцип: **Держава — для економіки, для людини, а не навпаки.**

Перейти від прямого державного управління економікою до її регулювання.

Поступово вводити ринкові регулятори і заміняти ними державні.

Спростити і зробити дешевшими державні структури економічного управління; побудувати їх не за галузевим, а за функціонально-цільовим принципом.

Сформувати нову, ринкову за змістом, систему економічних функцій держави, передавши більшість економічних прав безпосередньо виробнику.

Розвивати територіальне економічне самоврядування.

Проводити соціально орієнтовану структурну та інвестиційну політику.

Підтримувати й розвивати українську науку, стимулювати впровадження її результатів у виробництво.

При розподілі фінансових ресурсів змінити пріоритети на користь духовної сфери, культури, створення ефективної системи освіти.

VII. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ЗВ'ЯЗКИ.

Принцип: **Економічний простір — вся Європа, весь світ.**

Розбудувати економіку відкритого типу, інтегровану в європейський та світовий економічний простір.

Всі економічні відносини з іншими країнами та колишніми союзними республіками будуються виключно на основі дво- та багатосторонніх договорів.

Національним виробникам створюються вигідні економічні умови для нарощування виробництва конкурентоздатної продукції та самостійної торгівлі нею.

Усунути законодавчі обмеження, що заважають підприємствам ефективно здійснювати зовнішньоекономічну діяльність.

(Закінчення програми «Нова Україна» читайте на 6-й сторінці).

Нова Україна

Духовність

Історично склалося так, що душу українців, їх національну самосвідомість, їх мову, культуру, звичаї нищили, вбивали протягом багатьох і багатьох літ.

Наш святий обов'язок — забезпечити в найширшому розумінні цього слова духовне відродження української нації, гарантуючи водночас вільний національно-культурний розвиток представникам усіх національностей, що утворюють український народ.

Взагалі має стати так, що людина, незалежно від її віку, статі, соціального походження, національності, релігії, рівня освіти, професії, політичних переконань, минулого, в Українській державі — наперша і найвища цінність. Особа, сім'я, духовність — альфа і омега державної політики.

Давайте відновимо культ Матері — невтомної трудівниці, вмілої господарки дому, чуйного вихователя. Надамо їй захист закону, необхідні пільги, допомогу в побуті.

Було б правильним, якби ми прийняли спеціальний «Закон про материнство» і передбачили в ньому, зокрема, що в міру становлення ринкових відносин матерям надаватиметься на їх бажання оплачувана (не нижче прожиткового мінімуму) відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку. Малооплачуваним сім'ям видається державна допомога на кожну дитину до досягнення нею повноліття у розмірі, який би доводив прибуток сім'ї до прожиткового мінімуму. Матерям, що виховують п'ять і більше дітей, виплачувати зарплату вихователя дитсадка.

Треба зорієнтувати легку промисловість, сферу обслуговування, заклади культури на якнайшвидше і якнайповніше задоволення потреб жінцтва. Створити у Києві республіканський духовний, медичний і культурно-просвітницький Центр матері. Формувати у представників «сильної статі», в громадській думці шанобливе ставлення до жінки, чим, як відомо, вимірюється рівень цивілізованості суспільства.

Гуманізувати освіту, виховання, культуру. Повернути їх до національних джерел, підпорядкувати потребам українського національного відродження, відродження всього багатонаціонального народу України. Безумовний пріоритет українській мові як державній, але одночасно і принцип: «Кожній національній меншині України — свою мову і свою школу». Очевидно, доцільно було б створити президентську Раду з проблем національно-культурного відродження народу України.

Необхідно повернути українському народу історичну пам'ять, збагатити, розвинути її. Поставити належним чином історичну освіту і просвіту. В шкільних і вузівських підручниках, наукових виданнях, періодичній пресі, передачах радіо і телебачення розповісти людям правду про минуле, об'єктивно показати славні і трагічні сторінки нашої історії, її геніїв і лицедіїв.

Здійснити цілеспрямовану програму збереження й охорони пам'яток історії і культури, розвитку музеїв, національних будинків культури, бібліотек, товариств. Організувати українські національно-культурні центри за межами республіки. Підтримати почин Української Духовної Республіки, що ставить метою духовне об'єднання українців всього світу на засадах братерства, любові, миру.

Ми повинні відродити у повсякденному житті загальнолюдські начала народної моралі, народні традиції, звичаї, свята, обряди. Державну підтримку і допомогу — всім видам народної творчості. І передусім — пісні та музиці як найяскравішим виявам душі народу.

Говорячи про духовне відродження, не можна не сказати про відродження релігійне. Моя позиція тут: «Вільна церква — у вільній державі».

Ми маємо реально забезпечити церкві повноцінний правовий статус, виключити будь-які незаконні обмеження її діяльності, порушення прав і свобод віруючих.

Слід розробити і послідовно здійснювати державну програму нормалізації релігійної обстановки в республіці, врегулювання міжконфесійних відносин, сприяння релігійним організаціям у вирішенні питань матеріального забезпечення, підготовки кадрів духовенства, розвитку міжнародних зв'язків.

Відродити і розбудувати українські національні святині, святині всіх національностей народу України. Здійснити необхідні заходи для відновлення Києво-Могилянської Академії як світового українського центру освіти, науки, культури.

В якомога коротші строки нам необхідно створити ефективну програму реорганізації, включаючи демонополізацію та часткову приватизацію всієї системи освіти. Це має бути цілісний організм з взаємодоповнюваних органів тривалого і короткотермінового навчання, державних і приватних, вітчизняних і зарубіжних навчальних закладів, здатних забезпечити підготовку спеціалістів світового класу.

Буде якісна освіта — буде й якісна наука. Безумовно, їй треба надати значну автономію, що забезпечить незалежність науки від державної й економічної влади. Важливе завдання — поступово демілітаризувати науку, щоб спрямувати наявний науковий потенціал на піднесення добробуту народу.

Маємо берегти, законодавчо захищати нашу інтелігенцію. У матеріальному забезпеченні працівників сфери освіти, культури, науки орієнтуватись на досягнення світових стандартів.

Установити, що на потреби освіти і науки витрачається не менше 10 відсотків національного доходу. Прийняти спеціальний «Закон про охорону інтелектуального потенціалу республіки та інтелектуальну власність особи», який сприяв би розвитку і накопиченню інтелектуального багатства в Україні. Створити Президентський фонд підтримки талантів.

Спільними зусиллями держави і громадськості ростити, зміцнювати, консолідувати інтелект нації як силу всіх її сил. Тут — те невичерпне джерело, завдяки якому тільки й можлива вільна, демократична, заможна Україна. Могутній інтелектуальний потенціал держави — це її мандат на гідне місце у сучасному світовому співтоваристві.

Довір'я

Усі ми разом повинні постійно піклуватися про встановлення в нашому українському домі атмосфери довір'я. Довір'я народу до влади, влади — до народу, людини — до людини.

Довір'я до влади можливе тільки тоді, коли ця влада є відповідальною й ефективною. Авторитет Президенту, парламенту, іншим структурам влади дає їх прагнення виражати й захищати інтереси людей праці.

Влада, спрямована на досягнення такої цілі, повертає борг країні, яка цю владу утримує. Влада здобуде повагу, якщо функціонуватиме заради справедливого суспільства, роблячи кращим життя не тільки для заможних, добре влаштованих громадян, а й для тих, кому не так пощастило. Якщо вона піклуватиметься про інтереси старшого і підростаючого поколінь, створюватиме рівні умови для самореалізації чоловікам і жінкам.

У разі перемоги я, як Президент, наполегливо добиватимусь розширення можливостей для більш гуманної організації праці, забезпечення більшої відкритості влади, значно ширшої участі людей в управлінні справами суспільства через канали представницької демократії й самоврядування.

Довір'я до влади буде тоді, коли народ матиме змогу постійно контролювати діяльність своїх Президента, уряду, парламенту. Тому я — за налагодження якнайповнішого інформування про роботу всіх органів влади. Тому я — за надійне забезпечення свободи слова, за створення оптимальних умов для діяльності журналістів.

Відновлення довір'я до влади вимагатиме багато сил досвідчених, а також енергії молодих політиків. Звичайно, завдання ускладнюватимуть ті великі труднощі, які нині існують у суспільстві. Та на те й влада, щоб їх долати.

Ось як — це питання питань. Тому хочу наголосити: тут головним для мене є принцип — будь-яка мета не виправдовує антигуманні засоби. І ми не повинні надати можливість різним угрупованням, що переслідують вузько егоїстичні цілі, залякувати всіх і вся. Громадянська відповідальність, визнання Конституції України, суворе дотримування законності — ось відправні пункти досягнення консенсусу, злагоди між політичними силами і громадянами, недопущення духовної громадянської війни.

Взагалі, завдання поєднання необхідного консенсусу в політичному житті з плюралізмом поглядів і цілей залишається одним з найактуальніших завдань. Розв'язати його можна лише через взаємоповагу, терпимість один до одного.

Адже нетерпимість, агресивність, як саркома, роз'їдають суспільний організм, затьмарюють свідомість цілих груп людей. Нетерпимість і демократія —несумісні. Розірвана нетерпимістю, будь-яка держава зазнає краху.

Отже, терпимість і ще раз терпимість. У ній сьогодні — доля нації, доля України.

Державними законами, економічною, політичною, культурною практикою, засобами масової інформації ми маємо утверджувати в українському суспільстві атмосферу совісності, доброчинності, милосердя, взаємоповаги, взаєморозуміння, громадянської злагоди. Згадаймо і візьмемо на озброєння історично характерний для українства дух братерства і братерського ставлення до людей інших народів. У менталітеті громадянина України хай стануть в основі три кити духовності — Віра, Надія, Любов і три вселюдські моральні ідеали — Добро, Краса, Істина.

Буде так — і ми безумовно зможемо досягти всіх тих високих цілей, про які я говорив.

Вірю, що **так буде.** Бо твердо вірю в український народ.

ЗАЯВА

КОМІТЕТУ У СПРАВАХ НАЦІОНАЛЬНОСТЕЙ ПРИ КАБІНЕТІ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Інформація, яка надходить до Комітету у справах національностей, свідчить, що в Криму, деяких містах південного та південно-східного регіону республіки робляться спроби посіяти занепокоєння серед громадян російської та інших національностей. Їх залякують політичним і економічним хаосом внаслідок «самоізоляції» України, загрозою насильницької українізації. Причому пенсіонерів страхають злиденним життям, вчителів російської словесності — втратою роботи, робітників — масовим безробіттям через непостачання російської сировини, а всіх разом — негайним економічним крахом, розоренням і зубожінням, махровим націоналізмом і міжнаціональним розбратом. Звертає на себе увагу й те, що ці настрої дедалі більше розпалюють деякі центральні засоби масової інформації.

Комітет у справах національностей вважає, що всі ці дії носять цілеспрямований характер. Вони мають за мету вплинути відповідним чином на результати референдуму щодо підтвердження історичного Акта проголошення незалежності України, дискредитувати ідею про вільну, незалежну і неподільну республіку, порушити дружбу і довір'я між людьми різних національностей. Створюється враження, що комусь хочеться запустити в хід той сценарій, який мав фатальні наслідки в Баку, Тбілісі, Вільнюсі, Молдові, Нагірному Карабасі.

Кожна неупереджена людина бачить, що побудова незалежної демократичної України не має нічого спільного з її самоізоляцією. Навпаки, вона передбачає якісно нові політичні, економічні і духовні зв'язки між суверенними державами колишнього Союзу РСР, передусім з Росією. Ніхто не збирається виживати і жити поодинці. І це постійно підтверджується Верховною Радою та урядом республіки. Всі держави світу пов'язані між собою, але на основі міждержавних, взаємовигідних і рівноправних стосунків, без будь-якого політичного союзу, де завжди знайдеться місце для диктату. Чи не Союз завів Україну до цілковитого зубожіння й глибокої національної кризи, за якою, якщо її не зупинити, зяє прірва.

Провокаційний характер носять інсинуації щодо загрози «повзучої українізації». У своєму Зверненні до народу України всіх національностей Президія Верховної Ради республіки взяла на себе відповідальність про недопущення порушення прав людей будь-якої національності. Всім їм гарантовано рівні політичні економічні і соціальні права, повна свобода їх національного життя і культур. Статус державності української мови передбачає вільне користування національними мовами, не допускає її нав'язування іншим національностям.

Закликаємо представників всіх національностей, які проживають в Україні, їх громадські об'єднання до спокою і витримки. Не дамо політичним провокаторам ввести себе в оману. Зробімо все можливе, щоб не порушити в Україні довіру і дружбу між національностями. Підтвердимо під час референдуму Акт проголошення незалежності України.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про призначення Міністра праці України

Верховна Рада України **постановляє:**
Призначити тов. **КАСКЕВИЧА** Михайла Григоровича Міністром праці України.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК.

м. Київ,
29 жовтня 1991 року.

КАСКЕВИЧ МИХАЙЛО ГРИГОРОВИЧ

Михайло Григорович Каскевич, 1948 року народження, освіта вища — в 1973 році закінчив Київський інститут народного господарства імені Д. С. Коротченка, за фахом економіст.

Трудову діяльність розпочав у 1966 році учнем електромеханіка, майстром по ремонту побутової техніки Ніжинського міськпобуткомбінату Чернігівської області. З 1967 по 1969 рік служив у Радянській Армії. Після закінчення інституту з 1973 року працював інженером-математиком, програмістом, економістом, старшим економістом у Держплані УРСР. З 1976 року — референт відділу по плану, фінансах, праці та заробітній платі Управління справами Ради Міністрів УРСР. З 1980 року знову в Держплані УРСР і Держекономіки УРСР — начальник підвідділу — заступник начальника відділу, з 1986 року — заступник начальника відділу народної освіти і культури, з 1987 року — начальник відділу комплексного територіального планування і розміщення продуктивних сил та охорони природи. У серпні 1991 року призначений заступником міністра УРСР у справах роздержавлення власності і демонополізації виробництва.

ЗАЯВА

Ради Федерації незалежних профспілок України

Як відомо, 22 жовтня 1991 року біля будинку Верховної Ради відбулася акція протесту профспілок, трудових колективів республіки. Її організатором на пропозицію багатьох профспілкових об'єднань виступила Рада ФНПУ. Перед парламентом були висунуті, на наш погляд, виправдані вимоги щодо посилення соціального захисту населення. Вони відображають позицію Ради Федерації в умовах переходу до ринку.

На жаль, окремі засоби масової інформації, такі, наприклад, як «Рабочая трибуна», висвітлюючи цю подію, необ'єктивно повідомили про її зміст і цілі, про склад учасників. У «Київській правді» перекручено зміст виступу на сесії Верховної Ради України 10 жовтня 1991 року робітника з Дніпропетровська А. Кирюхіна. Залишаємо це на совісті вказаних видань.

Та особливий подив і обурення викликала публікація 23 жовтня у «Комсомольській правді» замітки «Первым делом пулеметы?». Її автор з Донецька В. Косяк, заявивши, начебто профспілкові лідери попереджають, що ейфорія по незалежності України спадає, а на порозі — голодний бунт, вчинив неприкритий провокаційний випад.

Проголошена незалежність нашої держави, природне прагнення народу до розкріпачення, до права самостійно вирішувати, як йому жити, декому давно вже муляє очі. Не секрет, що пристрасті навколо цього час від часу підігрівають і так звані центральні засоби масової інформації. Публікація у «Комсомольській правді» є спробою втягнути у ці неблаговидні ігри наймасовішу громадську організацію республіки, порушити спокій у суспільстві напередодні референдуму і президентських виборів.

Президія Ради Федерації ще 12 вересня 1991 р. звернулася до членів профспілок, усіх трудящих із закликом підтримати 1 грудня Акт проголошення незалежності України.

Сьогодні ми маємо свій, український парламент, свій Уряд. Не все задовольняє в їх роботі. І про це профспілки говорять відверто. В той же час ми категорично відкидаємо будь-які намагання зіштовхнути профспілки з органами державної влади, протиставити їх народові.

Підтверджуючи свою тверду лінію на захист інтересів людей, Рада Федерації незалежних профспілок України закликає трудящих, профспілки до єдності, згуртованості, консолідації в ім'я якнайшвидшого становлення і зміцнення нашої незалежної і вільної української держави.

Рада Федерації незалежних профспілок України

У КИЄВІ — ЯКУТСЬКІ ПАРЛАМЕНТАРІЇ

До Києва прибула делегація народних депутатів Якутської — Саха РСР, яка зустрілася з народними депутатами України — головою Комісії Верховної Ради з питань законодавства і законності О. Коцюбою та головою Комісії Верховної Ради у правах людини О. Ємцем. Гості висловили стурбованість з приводу правової незахищеності громадян — вихідців з України та ряду інших питань.

Нині в Якутії тільки працює понад 50 тисяч українців. Що їх чекає в майбутньому? Хто платитиме пенсію? Чи буде в Україні збережено житлові права осіб, які працюють на Півночі?

Тривогу якутських парламентаріїв можна зрозуміти. Але, якщо по справедливості, то, мабуть, не слід забувати й про інше: упродовж багатьох десятиліть громадяни України своєю працею збагачували золотий і алмазний запаси Якутії, а точніше — СРСР. Тепер про це дехто забуває. Порушувалися й інші питання, які вимагають зваженості і взаєморозуміння.

Володимир ОЛЕФІРЕНКО.

УКРАЇНА ВІДКРИТА ДЛЯ СПІВРОБІТНИЦТВА

Виступ Прем'єр-міністра України В. П. Фокіна на зустрічі заступників міністрів фінансів семи провідних капіталістичних країн з главами урядів дванадцяти республік колишнього СРСР

Шановні панове!
Шановні товариші!

Сподіваюсь, що висловлю загальну думку: це чудово придумано — зібрати нас усіх разом і спробувати знайти спільну мову, виробити **спільні** підходи до розв'язання досить різних проблем. Саме різних, бо реалізація принципу — єдність у різноманітності створює для наших можливих партнерів і кредиторів відомі всім труднощі. Потребують врахування індивідуальності кожного з суб'єктів колишнього Союзу. Говорячи про Україну, я хотів би підкреслити, що, проводячи самостійну економічну політику, ми надаємо пріоритетного значення всебічному розвиткові добросусідських відносин з усіма державами міжнародного співтовариства. Ми за відкриті відносини, за відкриті держави.

Ми прибули на цю зустріч у надзвичайно важливий період в історії України, яка переживає один з головних етапів свого національного та економічного відродження.

Хочу проінформувати вас, що наш уряд буквально два дні тому подав на розгляд парламенту «Основні напрями економічної політики України в умовах незалежності». При розробці та обгрунтуванні найважливіших положень цього документа ми виходили з того, що з моменту проголошення Акта про незалежність Україна виступає державою, яка **самостійно визначає і здійснює в інтересах свого народу власну економічну і соціальну політику,** формує стратегію і тактику розвитку, обирає ті чи інші способи їх практичного здійснення.

У своєму виступі я хотів би дати пряму відповідь на основні питання, дуже чітко поставлені у виступі шановного заступника міністра фінансів Великобританії пана Н. Уїлкса.

Програма, прийнята Верховною Радою України, насамперед чітко визначила напрями руху до ринку: це **роздержавлення і приватизація,** радикальні зміни галузевої структури економіки і нарощування обсягів виробництва, поступова лібералізація цін, узгоджена із заходами соціального захисту населення, розвиток підприємництва і створення умов для відкритої торгівлі між державами.

Одним з найважливіших факторів утвердження реального суверенітету України є проведення **зовнішньоекономічної політики,** яка забезпечувала б **інтеграцію національної економіки у світову,** надійно захищала український ринок, сприяла здійсненню ефективної структурної перебудови і розвиткові ринкових відносин.

Передумовою проведення такої політики є врегулювання проблеми зовнішнього боргу Союзу РСР, яка, як говорив Явлінський Г. О., після відомих подій набула особливо гострого характеру.

Позиція України в цьому питанні, вироблена урядом, схвалена Верховною Радою в заяві «Про основні принципи правонаступництва України щодо зовнішнього боргу і активів Союзу РСР».

Україна проголошує себе правонаступником Союзу РСР щодо частини в абсолютному виразі зовнішнього боргу і **активів** Союзу РСР, яка припадає на неї. Ми підтверджуємо свою готовність брати участь у погашенні зовнішнього боргу Союзу РСР і беремо на себе його обслуговування в обсязі, **погодженому** з усіма іншими **державами — суб'єктами** колишнього Союзу.

Поряд з цим Україна **не несе відповідальності** за погашення кредитів Союзу РСР, одержуваних його органами, якщо на одержання таких кредитів не було чітко визначеної і належним чином оформленої її згоди.

Я розумію тривогу Генерального директора казначейства Франції пана Тріше: «Під документом про визнання зовнішнього боргу повинні стояти підписи всіх республік і Центру». **Саме тому,** усвідомлюючи велику відповідальність за погашення зовнішнього боргу, **Україна** наполягає на **негайному поділі всіх** активів і резервів Союзу РСР відповідно до принципів, погоджених з усіма державами — суб'єктами колишнього Союзу.

Підкреслюю, що це наша **внутрішня справа** і такі дії не повинні непокоїти і створювати труднощі для наших кредиторів та можливих партнерів.

Погодженість дій і зваженість ухвалюваних рішень тут особливо важливі. У цьому плані розпорядження першого заступника Голови Верховної Ради РРФСР щодо передачі цінностей Гохрану СРСР російському концерну «Алмазный центр» таким, на мій погляд, не є.

Для розв'язання проблеми погашення зовнішнього боргу необхідно, щоб усі державні органи Союзу РСР надали суверенним державам вичерпну інформацію про всі борги, активи і резерви СРСР, а також дані про їх адресність.

Україна звертається до світового співтовариства з проханням врахувати це і погодитися з тим, що надання суверенним державам усієї інформації про власність та інші активи Союзу РСР за рубежем сприятиме виконанню їхніх боргових зобов'язань.

У той же час Україна не відповідатиме по кредитах, які може одержати СРСР після набуття ним статусу асоційованого члена Міжнародного валютного фонду.

Як я вже говорив, Україна підтверджує свою готовність до безпосереднього обслуговування своїх боргових зобов'язань. Ми впевнені, що операції по обслуговуванню зовнішнього боргу СРСР можуть і повинні здійснюватися спеціальним банком, уповноваженим всіма державами — суб'єктами колишнього Союзу. Повторюю, ми зобов'язані рахуватися з бажанням наших кредиторів мати гарантію повернення своїх капіталів.

Ми готові спільно з іншими державами, колишніми суб'єктами СРСР, підписати відповідний договір про механізм поділу відповідальності щодо погашення зовнішнього боргу СРСР, поділ одержуваних платежів і боргових зобов'язань іноземних держав перед СРСР, поділ золотовалютних фондів і резервів СРСР, майна, інвестицій за рубежем та інших активів СРСР. Проект цього договору розроблений і погоджений експертами дванадцяти держав у присутності спостерігача від Латвійської Республіки. Якщо ми не зможемо зробити цього сьогодні, то Україна запрошує повноважні делегації всіх суверенних держав прибути в погоджені строки (початок листопада) 1991 року в Київ для остаточного обговорення і підписання документа, про який говорилось.

У той же час мені важко погодитися з третьою пропозицією пана Тріше. Вважаю, що в майбутньому **нові** кредити **повинні,** як правило, прив'язуватись до національного, зовнішньоекономічного та інших банків суверенних республік на двосторонній основі за прямими договорами.

До речі, це може дозволити реалізувати принципи, висловлені заступником міністра фінансів Канади паном Д. Доджем про відповідальність населення кожної з республік, які використовують кредити.

Ми виступаємо за дальший розвиток плодотворного економічного співробітництва з усіма державами — колишніми членами СРСР на основі рівноправності і взаємної вигоди. Ми готові будувати таке співробітництво на основі двосторонніх міждержавних угод.

Ми підтримуємо ідею створення економічного співтовариства і прагнемо до підписання відповідного Договору. Принагідно поясню, що стримуючою обставиною є не принципова відмова від підписання, а те, що не всі пропозиції України враховані в його тексті, а також невідповідність окремих положень Договору вимогам Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 року.

Ми заявляємо про те, що Україна відкрита для співробітництва з усім світом. Вона має намір розвивати всебічні зв'язки з іншими державами і міжнародними економічними організаціями. Будучи членом — засновником ООН, Україна пропонує Міжнародному валютному фондові, Міжнародному банкові реконструкції і розвитку, іншим міжнародним організаціям розглянути питання про можливість і умови її членства в цих організаціях.

Ми впевнені, що розвиток всебічного міжнародного співробітництва, в якому всі держави, в тому числі й Україна, виступають як рівноправні незалежні учасники, відповідає інтересам наших країн, інтересам усього міжнародного співтовариства. Ми прагнемо до побудови саме таких відносин.

Ми надаємо великого значення цій зустрічі і сподіваємось, що вона допоможе країнам «сімки» правильно оцінити ситуацію і скоригувати свої дії у справі надання економічної допомоги суверенним державам — суб'єктам колишнього Союзу.

ПРОПОНУЮ КОНЦЕПЦІЮ

Як ми вже повідомляли, Київ відвідав відомий американський політичний діяч, вчений, колишній помічник президента США з національної безпеки Збігнєв БЖЕЗІНСЬКИЙ. Він був присутній на пленарних засіданнях Верховної Ради, зустрічався з її керівництвом. Американський гість прийняв кореспондента «Голосу України» і дав йому ексклюзивне інтерв'ю.

Актуальне інтерв'ю

— Як службова особа найвищого рівня, помічник президента США Дж. Картера, чиїм завданням було, зокрема, визначення й оцінка джерел небезпеки щодо вашої країни, чи вважали ви одним з них теорію і реальну практику комунізму?

— Я завжди вважав, що комунізм як такий не є стратегічною загрозою, причому не тільки щодо США, а й світу в цілому. Адже йдеться про доктрину, помилкову в самій основі, яка втілювалася в життя у надзвичайно жорстокий спосіб, отже занадто дорогий для тих народів, які його звідали, та й для людства в цілому. До того ж комунізм вкрай непродуктивний з точки зору економічних відносин. Таким чином, притягальної сили для світу він не мав.

— Якщо відкрити наші енциклопедичні видання тих часів, можна прочитати: «Твори Зб. Бжезінського просякнуті духом антирадянщини». Відповідно вас різко критикували, а дехто поспішив наректи навіть «агентом ЦРУ». Нині вас хвалять і вважають людиною, яка має відповідь на будь-яке запитання. Як ви ставитеся до цієї метаморфози?

— Мені завжди ставало смішно, коли я чув про першу точку зору, і, не приховаю від вас, було приємно, коли ознайомився з другою. Проте жодна з них не відповідає дійсності.

— Як ви, політолог, відомий в усьому світі, розцінюєте події в колишньому СРСР, у першу чергу в Україні?

— Розпад Радянського Союзу, з моєї точки зору, був історично неминучий: адже йдеться про систему, яка грунтувалася на політичних та економічних суперечностях, так само, як на абсолютно помилковій ідеології. І коли саме це станеться — для мене було лише питанням часу. Що ж до України як складової колишнього Союзу, то вона має найбільші (крім, мабуть, Прибалтики) можливості сягнути високого політичного та економічного рівня, добитися значних успіхів. У короткочасному періоді я не виключаю щодо вашої республіки певних труднощів, але в довготерміновому — залишаюся переконаним оптимістом.

— Свого часу ви сформулювали кардинальний прогноз, невтішний для реального соціалізму. Він справдився. Чи не могли б ви зробити черговий прогноз сьогодні? Зокрема, щодо долі України? Згідно з вашою відомою концепцією майбутнє належить технотронній ері (щоправда, йшлося про капіталістичну систему). Чи зможе Україна колись потрапити до цієї ери?

— Перш за все щодо самого поняття «технотронна ера». Воно не залежить від поняття «капіталізм». Йдеться взагалі про наступну фазу еволюції сучасного суспільства. Існувала проблема комунізму, який перешкоджав соціальному розвиткові навіть на більш ранніх стадіях економічного будівництва, не давав рухатися вперед. Як наслідок — конфлікти суспільства з комуністичною структурою ставали щораз гострішими, і вона — з дедалі більшою вірогідністю — мала вибухнути й розпастися.

Якщо Україна адаптується до політико-демократичної системи, якщо вона протягом наступного десятиліття здійснить успішний перехід до ринкової економіки, тоді, на мою думку, республіка здобуде можливості для руху в напрямі до «технотронної ери».

— Кілька місяців тому «Голос України» опублікував інтерв'ю з вами. У ньому йшлося про те, що ви запропонували Білому дому і конгресові концепцію «паралельної дипломатії» щодо СРСР: вести справи одночасно з центром і республіками. Відтоді ситуація значною мірою змінилася: Союз розпався, Верховна Рада України прийняла Акт про незалежність, так званий центр дедалі більше втрачає позиції. Що за цих умов ви запропонуєте офіційному Вашингтонові, коли повернетеся до США?

— Ви порушуєте надзвичайно важливе й болюче питання. На мою думку, його слід розділити на короткочасні й більш тривалі перспективи. Якщо говорити про перші, то американська політика справді має здійснюватися «на двох рівнях». Інакше кажучи, ми повинні підтримувати відносини з Горбачовим, центром, зокрема в тих галузях, які впливають на національні інтереси США, у першу чергу — щодо взаємної безпеки. Не можна не враховувати й того факту, що Горбачов має великий авторитет, який уже склався.

З другого боку, в той же час ми повинні розвивати ширші зв'язки з республіками з метою допомогти їм у політичному плані перейти до посткомуністичної ери, а в економічному — звестися на ноги й модернізувати їхнє господарство.

Що ж до більш тривалої перспективи, — і це дуже важливо, — мають відбутися фундаментальні зміни в наших відносинах як з колишнім Союзом у цілому, так і з республіками. Я не вірю, що може утворитися новий центр. Навпаки — будь-яка спроба зробити це, нарікши потенційну структуру якось на зразок «Союз суверенних держав», приречена на провал, оскільки вона передбачатиме важливу роль центру — і в політичних, і в економічних справах. Як на мене, то політичне й економічне відродження стане ефективним лише тоді, коли здійснюватиметься за принципом «знизу — вгору», але аж ніяк не «зверху — вниз».

Постає питання: чим заміниться центр? Це могла б бути надзвичайно вільна конфедерація, заснована на практиці гнучких угод (в усіх галузях) без центральної економічної та політичної влади. Отже, йдеться про лігу суверенних держав, яка в економічних питаннях діятиме на широкому терені, але в політиці додержуватиметься лише консультативних засад. Політичну владу здійснюватимуть самі республіки. Усі вони увійшли б до Організації Об'єднаних Націй. А в тих галузях, які досі очолював Радянський Союз, діяла б згадана ліга суверенних держав, виконуючи при цьому консультативну роль.

Отже, в подальшому майбутньому американська політика мала б кардинально змінитися — з «паралельної» щодо центру і республік на таку, що орієнтується, головним чином, безпосередньо на розвиток відносин з тією чи іншою республікою. Я переконаний у такому розвитку подій і, до речі, вперше висловлюю цю свою нову концепцію саме у розмові з вами.

— Пане професоре, ми глибоко вдячні за таку увагу до «Голосу України» та його читачів.

For the readers of Golos Ukrainy — may the voice of your country be heard clearly and correctly around the world. —

Читачам «Голосу України» — з побажанням, щоб голос вашої країни чули ясно і правильно в усьому світі.

Збігнєв ***БЖЕЗІНСЬКИЙ.***

Дозвольте поставити перед вами чергове запитання. Протягом останніх днів ви стали свідком напруженої полеміки з приводу воєнної концепції незалежної України. Йдеться у першу чергу про позицію нашої республіки щодо ядерної зброї, яка — це не секрет — викликала заперечення з боку Москви. Захід стурбований ситуацією, що склалася. Чи виправдана така стурбованість? Яке ваше ставлення до цієї проблеми?

— На мою думку, Заява Верховної Ради України про без'ядерний статус республіки цілком прояснила ситуацію. Це, у свою чергу, усуває відповідні труднощі і для України, і для Заходу. Про Москву я не кажу.

— Свого часу ви, поляк за національністю, доклали багато зусиль для мобілізації діаспори у справі відродження посткомуністичної Польщі. Україна теж має велику діаспору в різних регіонах світу. Яка ваша думка щодо ролі діаспори взагалі у розвиткові країн — колишніх членів «соціалістичного табору»?

— І ваша, і всі інші діаспори — це свого роду скарби, які слід використовувати якомога ширше. Молоді українці у США або Канаді — це хороші американці чи канадці, але поряд з тим — надзвичайно патріотично настроєні українці. Чим активніше ви залучатимете їх до справи відродження України, тим кращих результатів досягнете в складному й тривалому процесі перетворення України в сучасну європейську державу. Те, що український народ, так само, як і російський, втратив 74 роки, тоді як в усьому світі прогрес розвивався посиленими темпами, — сумний факт. Історичний вирок комунізмові як варварському ладові винесено історією, але процес знищення його жахливих наслідків займе багато часу. Українці постраждали такою мірою, як небагато інших націй. Мільйони ваших кращих людей було вбито. Тому ви мали б звернутися до патріотів за рубежем — в ім'я відродження України. Ви — європейська держава. Ваша культура, традиції — європейські. Але протягом тривалого часу ви були відрізані від світового досвіду. І ваше щастя, що ви маєте таку діаспору.

— Дякуємо за бесіду.

Інтерв'ю провів
Володимир САВЦОВ,
редактор міжнародного відділу «Голосу України».

Експрес-новини

Президент Казахстану Назарбаєв, перебуваючи в Лондоні, заявив, що його країна не збирається ставати ядерною державою. Він також сказав, що республіки колишнього СРСР матимуть єдину систему контролю за ядерною зброєю і що Казахстан братиме участь в усіх переговорах про ядерні озброєння, якщо ці переговори стосуватимуться арсеналів, розташованих на його території.

* * *

Прем'єр-міністри трьох Прибалтійських республік прибули вчора до Вашингтона з офіційним візитом для вирішення економічних проблем. Вони зустрінуться із заступником держсекретаря Іглбергером, міністром фінансів Сполучених Штатів та представниками Міжнародного валютного фонду і Всесвітнього банку.

* * *

Президент Польщі Валенса запропонував свою кандидатуру на посаду прем'єр-міністра країни, щоб, за його словами, уникнути політичної безвиході після виборів до парламенту.

* * *

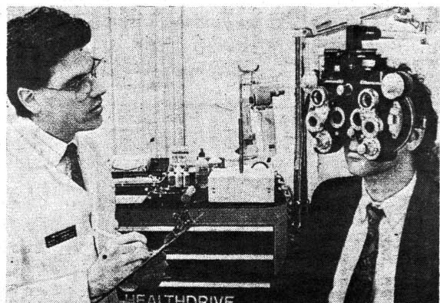
З югославського порту Спліт до міста Дубровнік вирушила флотилія невеликих суден з вантажами гуманітарної допомоги жителям міста. На одному з кораблів перебуває голова Президії країни Месіч. Каравановi буде дозволено пройти через кордон федеральних військових кораблів, що блокують Дубровнік з моря, але всі вантажі буде оглянуто.

Погляд

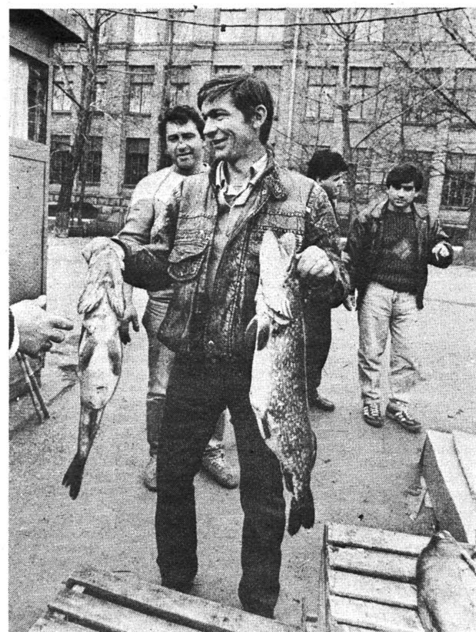
КУПУЙТЕ ВІДЕО Й... ОКУЛЯРИ

Телебачення США, а точніше його насиченість та цікаві матеріали, примушують багатьох американців годинами не відходити від телеекранів. Це, звичайно, скорочує не тільки їх повсякденне спілкування між собою, а й порушує зір. За підсумками американських учених-медиків, переважна кількість очних захворювань телеглядачів пов'язана саме із зловживанням переглядів теле- та відеопрограм. З метою якимось чином уникнути передчасного псування зору в країні створено швидку очну допомогу. Скориставшись її послугами, кожний американець може в лічені хвилини отримати необхідний рецепт щодо поліпшення зору або навіть тимчасові окуляри, якщо це терміново потрібно.

ФОТО ТАРС.

НЕ ЦУРАЙМОСЯ, ЗАПАСАЙМОСЯ...

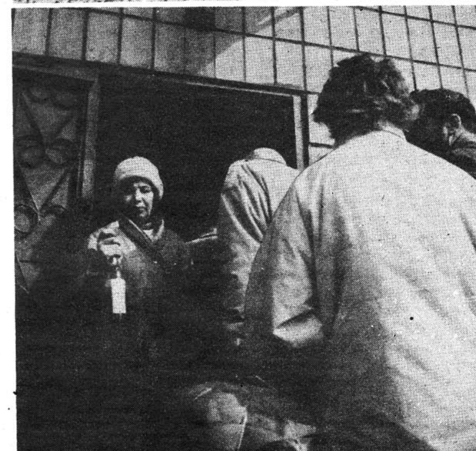
...а є чим! Дивно, але є. Будь-який курило вам це підтвердить: цигарок у крамницях нема, але ж курять усі, хто курив, окрім хіба що тих, хто вже помер — не від нестачі тютюну, а зовсім навпаки... Ситуація навіть сприяє відродженню тютюнових насаджень на городах.

А якщо серйозно — які наші запаси! Ось кілька свіжих цифр, обнародуваних Кабінетом міністрів України. Це — прогноз щодо споживання продовольчих і непродовольчих товарів на душу населення у 1992 році. М'ясо — 88,3 відсотка до раціональної норми. Молоко — 90,9 відсотка. Яйця — аж 92,9 відсотка. Риба — 93. Цукор, включаючи той, що у кондитерських та інших виробах — 131,6 відсотка. Хлібопродукти — 132,4, картопля — 103,3.

Трохи гірші прогнози щодо товарів непродовольчих. Велосипедів матимемо 92,9 відсотка до норми на душу, легкових автомобілів — лиш 43,8, панчішно-шкарпеткових виробів — 80,9, льняних тканин — 37,1, зате бавовняних — 82,8.

Це — прогноз. А прогнози, як відомо, справджуються не лише у гірший бік...

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА, Олександра КЛИМЕНКА, Ігоря ПЕТРОВА, Вячеслава ПУШКАРЬОВА.

НЕ ВСІ, НА ЖАЛЬ, ЗРОЗУМІЛИ,

що йдеться про майбутнє туризму в республіці

Іноземний туризм може стати одним із головних джерел надходжень у валютний фонд України. На жаль, стан матеріальної бази готелів, мотелів, кемпінгів, підприємств транспортного обслуговування залишається занедбаним. Тільки три готелі — «Інтурист» у Києві, «Закарпаття» в Ужгороді, «Черемош» у Чернівцях більш-менш сучасні. Великої шкоди іноземному туризму на Україні завдало погіршення навколишнього середовища у окремих регіонах республіки, а також постійні непрофесійні заяви окремих народних депутатів у пресі та за кордоном про його катастрофічний стан в цілому на території України.

Фактично колишній Держкомінтурист СРСР не залишив республіці валютних надходжень. Рада Міністрів УРСР лише після 2-х річної тяганини почала одержувати 10 процентів від обсягів загальних валютних надходжень з 1989 року. До того часу Держкомінтурист СРСР переказував щороку тільки 35 тисяч доларів.

Незважаючи на прийняті закони України, оформлюються заднім числом створення орендних підприємств, акціонерних товариств. Держкомінтурист СРСР 24 травня 1991 року, не погоджуючи з Україною, видає наказ про передачу агентств і відділень, розташованих на території республіки, на баланс всесоюзного акціонерного товариства «Інтурист», зарахувавши вартість їхніх активів і пасивів як внесок Держкомінтуристу СРСР до статутного фонду цього товариства. А 25 червня 1991 року передає на баланс Київського відділення ВАТ «Інтурист» інформаційно - обчислювальний центр при київському готельному комплексі «Русь-інтурист» вартістю 4,6 мільйона карбованців.

Імперські амбіції колишнього Держкомінтуристу СРСР можна зрозуміти. Але як можна зрозуміти дії керівників підприємств, наприклад, Київського відділення Держкомінтуристу СРСР В. Капта, комплексу «Ялта» В. Осинського, Полтавського мотелю «Полтава» В. Сергєєва та інших?

В. Капто заявляє, що туризм на Україні не має майбутнього без ВАТ «Інтурист». В той же час завантаження готелів України з боку Держкомінтуристу СРСР у 1991 році забезпечується тільки на 5 процентів. У всіх листах він пише, що очолює відділення ВАТ «Інтурист», а у банку залишається відділенням неіснуючого Держкомінтуристу СРСР.

Директор кемпінгу «Полтава» після прийняття закону про економічну самостійність України створює акціонерне товариство разом з Держкомінтуристом СРСР, розподіливши майно між комітетом і трудовим колективом порівну, без викупу і погодження з республікою.

Повертаючись до надрукованого

Думка президента «Укрінтуру»

Усі готелі, кемпінги сплачували податки — 35 процентів від прибутку. З яких — 23 проценти у державний бюджет Союзу РСР і тільки 12 процентів у бюджет України.

Після створення Української акціонерної компанії «Укрінтур» усі готелі, кемпінги, автотранспортні підприємства, які добровільно увійшли до компанії, почали сплачувати податки у бюджет України. Валютні надходження, одержані за послуги, надані іноземним туристам без допомоги Москви, стали розподілятися як надпланові — 30 процентів Кабінету міністрів України, 10 процентів — облвиконкомам за місцем знаходження готелів.

До складу Української акціонерної компанії увійшли усі готелі, кемпінги, автотранспортні підприємства колишнього Держкомінтуристу СРСР, окрім кримських — комплексу «Ялта», готелю «Ореанда», кемпінгу «Поляна сказок» та автотранспортного підприємства. Незважаючи на всі республіканські рішення, намагаються залишитися підпорядкованими Москві Київське відділення Держкомінтуристу СРСР і кемпінг «Полтава».

Не всі, на жаль, зрозуміли, що на світовому ринку туризму існує дуже жорстка конкуренція. Тому замість звинувачення акціонерної компанії «Укрінтуру» у монополізмі в сфері іноземного туризму, мабуть, краще допомогти у становленні цієї компанії, щоб забезпечити приїзд до України якомога більшої кількості іноземних туристів.

Багато зараз кооперативів, малих підприємств запрошують іноземних громадян на Україну. В той же час не забезпечують відповідні умови та безпеку проживання, транспортне обслуговування. Так робиться антиреклама туризму України. Іноземні туристи потім звертаються із скаргами до акціонерної компанії «Укрінтур».

Є зараз і такі малі підприємства, які продають туро-день дешево, за 15—20 доларів, а потім з допомогою спонсорів намагаються за карбованці поселити своїх гостей у готелі акціонерної компанії «Укрінтур». Дуже легко перевірити діяльність цих малих підприємств і кооперативів за валютними відрахуваннями до валютного фонду Кабінету міністрів України.

Тому вважаємо, що настав час прийняття відповідальних рішень по розвитку і становленню іноземного туризму на Україні. Акціонерна компанія «Укрінтур» планує уже в 1992 році збільшити реалізацію послуг для іноземних туристів не менш, яка на 20—25 процентів порівняно з 1991 роком. Для цього потрібна допомога з боку уряду України. Це дозволить створити свою систему промислового і сільськогосподарського виробництва для забезпечення, принаймні на 50 відсотків, попиту готелів «Укрінтуру» на все необхідне. Без цього ми вже зараз не можемо виконати дуже прості замовлення інтуристів.

Конче необхідне прийняття урядового рішення по транспортному забезпеченню. Це в першу чергу стосується організації чартерних авіарейсів, забезпечення квитками на залізничному транспорті.

Іноземний турист звик знаходитись не більше 2—3 днів на одному місці. Тому необхідно забезпечувати увесь комплекс послуг не тільки на Україні, а й у Москві, Санкт-Петербурзі, Ташкенті, Красноярську та інших містах. Тому правління компанії «Укрінтур» планує найближчим часом укласти прямі угоди із акціонерними компаніями «Мосінтур», «Росінтур», «Узбекінтур» та іншими, щоб забезпечити транзитних туристів комплексом необхідних послуг. Відносини будемо будувати на акціонерних засадах, купуючи взаємно по 10—15 процентів акцій.

Доводиться чути, що ми створюємо монополію у сфері туризму на Україні. Проте слід зауважити, що крім компанії «Укрінтур», іноземним туризмом в республіці займаються підприємства Федерації незалежних профспілок України, БММТ «Супутник», а також майже 700 малих підприємств, кооперативів, спільних підприємств та інші.

Віктор УРЧУКІН.

Київ.

БЛОКАДА

Точка зору

Готуючи цю статтю, я розгорнув словник і поцікавився тлумаченням слова «блокада». Є там багато значень. Це і «військова облога», і «блокування влади», і «заморожування банківського рахунку»... Втім, зупинюсь. Адже й у найгрубішій енциклопедії не знайти, що означає це слово для 10-мільйонного народу Куби. Народу, який уже протягом трьох десятиліть оточений таким щільним кільцем блокади, якої, мабуть, ще не було в історії людства. Йдеться про блокаду нашої маленької країни з боку наймогутнішої й найбагатшої держави світу — Сполучених Штатів Америки.

Старші люди на Україні добре знають про це. Молодеж покоління часто забуває, а то й не знає, що мій народ досі живе в умовах блокади. Тому пропоную ненадовго повернутися в минуле.

Невдовзі після перемоги революції кубинці обрали соціалістичний шлях розвитку. Було націоналізовано всі підприємства та землі, які належали американським компаніям. Природно, це їм дуже не сподобалось. Після невдалих спроб силою повалити революційний уряд вони вдалися до економічного тиску. У лютому 1962 року було накладено повне ембарго на торгівлю з Кубою, а через два роки американський уряд заборонив продавати навіть ліки й продовольство нашій країні. Від того часу блокада стала абсолютною. І на сьогоднішній день, через 30 років, вона не тільки зберігається, а й посилюється. Підраховано, що внаслідок цієї дискримінаційної позиції Сполучених Штатів Куба зазнала збитків на суму 15 мільярдів доларів.

Протягом десятиріч наша країна неодноразово порушувала питання блокади на різних міжнародних форумах. Проте все було марним через протидію північного сусіда. І от нині, коли припинилось протистояння між Сходом і Заходом, ми вирішили винести це питання на 46-ту сесію Генеральної Асамблеї ООН.

У документі, який Куба подала на обговорення сесії, зокрема, говориться: «Вже понад тридцять років США намагаються нав'язати Кубі свою волю. Примусом та насиллям вони забороняють підприємствам, організаціям і приватним особам, що перебувають під юрисдикцією Вашингтона, встановлювати з нею торгові чи фінансові зв'язки. Таким чином, порушуються принципи рівності суверенних держав, невтручання у внутрішні справи кожної з них».

В ООН нас підтримало багато країн. З вимогами покласти край блокаді Куби виступили Венесуела, Еквадор, Чилі, Нікарагуа, Панамериканська асоціація юристів, багато політичних діячів і організацій, які стоять на різних політичних платформах. Особливо хотілося б відзначити принципову позицію в цьому питанні урядів Мексики, Іспанії, Канади й Англії. Протягом тридцяти років вони підтримують різноманітні зв'язки з Кубою й жодного разу не піддалися тискові з боку США.

Обговорення в ООН продовжується, але американська адміністрація не бажає прислухатися до думки світового співтовариства. Навпаки, відразу після початку 46-ї сесії Генеральної Асамблеї вона вдалася до нових заходів проти Куби. Віднині економічні санкції стосуватимуться тих американських фірм, які організовували поїздки кубинців зі США до своїх родичів, що живуть на Кубі.

Крім того, Білий дім, у своєму прагненні покінчити з кубинською революцією, схоже, не збирається обмежуватися лише економічною блокадою. Як заявив у своєму виступі в ООН міністр закордонних справ Куби Мальмієрка, керівництво США не відмовилося від планів широкомасштабних воєнних дій проти нашої країни. В той час як деякі високопоставлені особи з адміністрації запевняють, що не існує жодних агресивних планів проти Куби, в Пентагоні думають і роблять по-іншому. Можливо, хтось із читачів «Голосу України» скептично посміхнеться, прочитавши ці рядки. Мовляв, не той сьогодні час... Згадайте тоді Гренаду й Панаму. Зважте на такі реальні факти: щойно завершилися військові маневри 101-ї штурмової бригади ВПС США, які протягом місяця відбувалися поблизу наших берегів. А у Форт-Чефі, штат Арканзас, спецпідрозділи американської армії відпрацьовують ведення бойових дій у тропіках супроти противника, що застосовує радянську тактику та зброю. Виникає запитання: з ким вони збираються воювати? Невже з Радянською Армією на Чорноморському узбережжі Кавказу? Навряд...

Ми прагнемо жити в мирі й дружбі з усіма країнами, розвивати з ними взаємовигідне співробітництво. Куба ні в кого не просить «гуманітарної» чи «фінансової» допомоги. Як суверенна держава вона тільки бажає, щоб до її народу ставилися з належною повагою, дали йому можливість йти обраним шляхом.

Сьогодні, після краху східноєвропейської моделі соціалістичного розвитку, як вороги, так і друзі нашої революції запитують: «Що очікує Кубу в майбутньому?». Відповідь така: нашу революцію ніхто не приніс нам на танках із закордону, вона стала кульмінацією сторічної боротьби кубинців за свободу. Тому, незважаючи ні на що, продовжуватимемо її справу. Інакше втратимо незалежність і знову перетворимося на задвірки Сполучених Штатів.

Сантос КАНУТ,

консул Генерального консульства Куби в Києві.

БЕЗ ДОТАЦІЇ

Мабуть, лише лінивий або байдужий не ганить при нагоді залишковий принцип фінансування культури. Бо й справді, при отих кількох «культурних» копійках від держави, які припадають на середньостатистичну радянську душу в день, духовне відродження нашого суспільства — утопія. Сподіватися найближчим часом на краще при багатомільярдному дефіциті бюджету, а головне — дефіциті уваги до цієї сфери, не доводиться. От і виходить, що культурі, аби вижити, треба самій про себе дбати. Готових рекомендацій тут немає — твори, вигадуй, пробуй. У Глухові другий рік триває експеримент. Про нього і веде розмову наш кореспондент із завідуючим відділом культури міськвиконкому М. БУРЯКОМ.

— Сьогодні до вас, Миколо Костянтиновичу, звідусіль їдуть повчитись. А попервах, наскільки пам'ятаю, пророкували мало не кримінальний фінал цієї затії...

— Так, народжувалося наше дітище важко, і всіляких пліток навколо нього вистачало. Не злічити, скільки різних перевірок, ревізій і комісій пережили. Так, наперед знаючи ставлення контролюючих органів до новацій, що не вписуються в рамки усталених інструкцій, ми внутрішньо підготувалися до такого, сказав би, напівскандального перебігу подій, що й допомогло вистояти.

— Це, певно, коштувало немало нервів. Значить, було заради чого ризикувати, терпіти моральний дискомфорт?

— Пам'ятаєте фільм С. Говорухіна «Так жити не можна»? Як на мене, його назва точно відображає і становище в галузі, де я працюю. Давайте подивимося, що являє собою культура типового малого міста, яким є Глухів. Це здебільшого убога, занедбана база, мізерні кошти з бюджету, котрих бракує на найнеобхідніше. А кадри? При тій платні, що встановлена для методиста чи художнього керівника, спробуй-но заманити до будинку культури професіонала.

Є при виконкомі міськради відділ культури, але він служить швидше обов'язковим атрибутом мерії, а не ефективним важелем управління. Про що мова, коли внаслідок кількох скорочень, приміром, у нашому відділі залишилася тільки посада завідуючого. Це одна кампанія «впорядкування штатів» і... Втім, у такій перспективі я не бачу драматизму. Навпаки, хоча й сам сиджу у відомчому кріслі, переконаний — настав час замінити застарілу систему. Наша ініціатива, власне, і є спробою прискорити цей об'єктивний процес, утвердити в масштабах міста принципово відмінний від діючого механізм управління культурою, її розвитком.

— У чому ж суть експерименту?

— Ми не вигадували щось нове, оригінальне. Просто з урахуванням сьогоднішніх реалій повернулися до «похованої» колись ідеї культурно-спортивного комплексу. Чому КСК у тому вигляді, як рекомендували «згори», ніде не прижився, хоча концепція об'єднати під одним дахом усі заклади відповідного профілю непогана? Бо наївно сподівалися розкрутити справу на громадських засадах і голому ентузіазмові. Ми зробили інакше, поставивши ту ж модель, але на міцний економічний фундамент.

Культурі потрібен справжній, кровно зацікавлений господар. І ним став у Глухові культурно-спортивний центр «Синтез» — орендний госпрозрахунковий колектив. Рішенням виконкому міськради йому передано у користування на десять років парк культури і відпочинку, пам'ятник архітектури XVIII століття «Тріумфальні ворота», молодіжний клуб, спортивні майданчики — всього основних фондів на півмільйона карбованців. Тим самим, як то кажуть, убили двох зайців. Якщо раніше чимало об'єктів були фактично без господаря, руйнувалися, то тепер увесь цей капітал не тільки має дбайливого власника, а й дає прибуток. Частина доходу (до 20 тисяч карбованців на рік) у вигляді орендної плати надходить на рахунок відділу культури. Відтак з міського бюджету не беремо жодної копійки — заробляємо самі.

— Самоокупність і самофінансування традиційно вважалися явищами, так би мовити, чистої економіки. Як вдалося вам «вживити» їх у сферу, не зв'язану з матеріальним виробництвом?

— Свого часу з подібним запитанням підступалися й ревізори, підозрюючи, що тут щось не так. Усе допитувалися, покажіть, мовляв, документи, які дозволяли б культурі працювати за третьою моделлю госпрозрахунку. Не існує таких документів, але заборони також немає. Цією «шпариною» ми й скористалися, пристосувавши до своїх умов юридичну базу, визначену законодавством для підприємств.

Що являє собою КСЦ «Синтез»? Це творчо-виробнича фірма, основу якої складають спеціалізовані бригади — одна обслуговує, скажімо, парк, друга — молодіжний клуб, третя — пункт прокату. Жоден працівник не має гарантованого окладу (він може сягати 700 і більше карбованців), заробіток залежить від результатів господарювання, коефіцієнта трудової участі. Така система матеріальних стимулів не підходить тим, хто не вміє або не хоче працювати і, навпаки, імпонує людям діловим, ініціативним. Тож принагідно скажу: з кадрами центр проблем не має. З одинадцяти його штатних працівників дев'ятеро мають вищу і незакінчену вищу освіту, решта — середню спеціальну.

— Чи не вийшло, що, ставши монополістом у культурі, центр використовує таке становище для інтенсивного викачування грошей у городян?

— Погодьтеся, сьогодні додатковий карбованець культурі не завадив би. Але ми свідомо, щоб не дискредитувати почин, закріпили в статуті КСЦ пункт про те, що роботи на послуги виплачуються центру за державними цінами і тарифами. Інша справа — творчо-підприємницька діяльність. Тут відділ культури не втручається. Єдине, що регламентовано договором — це першочергове виконання орендарями щорічного соціально-творчого замовлення міста (свята, конкурси, змагання тощо).

— Економічний бік нововведення зрозумілий. А як це позначилося на якості обслуговування людей?

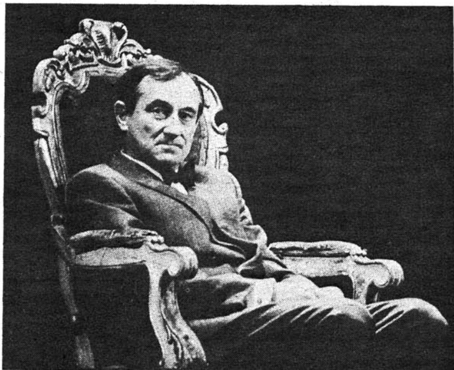
— Гадаю, те, що на задоволення культурних потреб нині глухівчани витрачають з сімейного бюджету значно більше, ніж раніше, певною мірою відповідає на запитання. Бо й справді діапазон пропонованих культурно-спортивних послуг у нас помітно розширився. Гастролі відомих виконавців, пісенні фестивалі, художні виставки, масові спортивні турніри,— все це стало звичним у житті міста. Центр організував професіональну футбольну команду, вклав гроші у першу і єдину поки що в області виставку голограм, встановив премії за кращі твори художньої літератури і мистецтва.

Колись Глухову належала слава одного з найбільших культурних центрів України. «Краще Києва строєнием і лутче житием», — писав про нього мандрівник у XVIII сторіччі. Наше місто — колиска першого українського професіонального театру, першої вітчизняної музично-співочої школи, батьківщина відомих композиторів М. Березовського і Д. Бортнянського. Унікальний духовний родовід зобов'язує нас, нащадків, подбати про відродження традицій, їх розвиток на рівні, гідному історичної спадщини. У ближчих наших планах створення історико-культурного заповідника в центрі міста, школи мистецтва, театру естради, влаштування всесоюзного фестивалю старовинної української і російської музики, на що вже є згода Спілки композиторів СРСР. Задуми цілком реальні, якщо нам не «підріжуть крила»...

— Існує така небезпека?

— На жаль. Нинішню податкову політику уряду у ставленні до культури інакше як абсурдною не назвати. З бюджету коштів — зась, а почнеш сам заробляти — забирають майже все. Узаконений державний рекет, від якого неможливо врятуватись. Ось лише один приклад. Постановою Ради Міністрів УРСР за оренду пам'ятників архітектури потрібно платити вдвоє більше, ніж за звичайні будівлі. Оскільки музеї розміщені, як правило, у старовинних будинках, їх неминуче чекає банкрутство. А, приміром, у нас, у Глухові, тому ж центру «Синтез» зовсім недоцільно буде доглядати за «Тріумфальними воротами», і виставку голограм, розміщену там, доведеться закрити. Як тут не згадати собаку на сіні: нехай краще пропадає, ніж дістанеться людям. Одне слово, якщо ближчим часом творці законів не відмінять грабункових податків, не створять для культури режиму найбільшого сприяння, будь-які паростки нового, у тому числі наш експеримент, приречені на вмирання.

Віталій МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Сумська область.

ГЕТЬМАН УКРАЇНСЬКОГО ТЕАТРУ

І якщо театр — це справді свято, то минулої суботи ми це свято побачили і пережили. Чи скоріше—побачили й пережили майже тригодинну мить цього розкішного мистецького дійства посеред бедламу наших неймовірно важких буднів, де кожен з потаємним острахом у душі запитує: «А що буде з нами завтра?»

Не знаю, не знаю... Гадаю, що після тих нечуваних страхіть, які пережив український народ у двадцятому столітті, нас уже важко чимось злякати. А втім, поцікавтесь у Глоби, або в інших астрологів, чи в крайньому разі у претендентів на президентське крісло нашої напівнезалежної держави — можливо, й справді щось обнадійливе від них почуєте.

А я й досі живу враженнями від того мистецького свята, що відбулося в Київському українському драматичному театрі імені Ів. Франка. Як, мабуть, й інші щасливчики, що минулої суботи потрапили на бенефіс.

На бенефіс Богдана Ступки — самобутнього актора, блискучого імпровізатора, окраси сучасного українського сценічного мистецтва.

І того осіннього вечора відомий артист постав перед нами у всіх барвах свого таланту. Як на сцені, так і на кіноекрані. Адже організатори бенефісу зуміли десь у сільському клубі позичити «на вечір» кінопересувку, щоб ми побачили Богдана Ступку в нових ролях у кіно. Зокрема, у фільмах «І нині прославився син людський», «Житіє Остапа Вишні» та «Гріх». І то, безперечно, добре, бо в цих роботах розкрилися нові грані ступківського таланту. Але я, зізнаюся щиро, сподівався побачити (в котрий уже раз!) бодай фрагмент з хрестоматійного фільму Юрія Іллєнка «Білий птах з чорною ознакою», де Ступка зіграв Ореста Дзвонаря — простого буковинського хлопця, який хотів стати господарем у своїх горах, на своїй українській землі, а знайшов смерть. Ну, хоча б отой епізод, де смертельно стомлений, зацькований Орест танцює величний, гонористий сабаш з сільською красунею Даною, яку грає Лариса Кадочникова.

А загалом ми побачили на сцені того Богдана Ступку, без якого уже не мислимо собі сучасного українського театру. В ролях, які набрали виразного ступківського забарвлення, які освітлені на сцені його великим талантом. Як, скажімо, Микола Задорожний з «Украденого щастя» чи ребе Тев'є з «Тев'є-Тевеля».

Так, сьогодні можна говорити, що Б. Ступці пощастило. На батьків, які виховали в синові любов до рідного слова, до рідної землі, на головного режисера — а з Сергієм Данченком він працює уже майже двадцять років... І справді, складається враження, що творча доля надзвичайно милостива до артиста, що Мельпомена просто закохана в нього. І водночас забуваємо, що справжнє мистецтво народжується тільки з рівнозначної прихильності: долі — до таланту, а таланту — до праці.

Вітаючи Богдана Ступку від колективу Державного театру опери та балету України, відомий співак Дмитро Гнатюк побажав ювілярові стати «гетьманом українського артистичного війська» і вручив йому булаву з синьо-жовтим прапорцем.

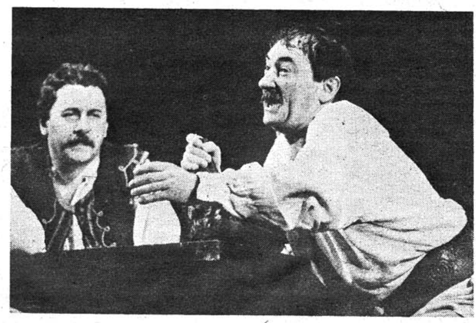
І хоч з нас (і не без підстав) кепкують, що де два українці — там три гетьмани, гетьманство непересічного таланту треба, очевидно, всіляко вітати.

Побільше б таких гетьманів у нашій культурі, і тоді б вона — я в цьому переконаний — швидше б виходила на світові обшири з тих манівців, куди її постійно зіштовхували прихильники «єдиной и неделимой» та їхні шароварні попихачі.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

НА ЗНІМКАХ: на своєму першому бенефісі Богдан Ступка дозволив собі на якусь хвилю перепочити; в ролі Миколи Задорожного в «Украденому щасті».

Фото Василя АРТЮШЕНКА.

Телеграфним рядком зі Львова

АСОЦІАЦІЯ — НЕ РОЗКІШ

За участю і при активному сприянні Львівського облвиконкому створено асоціацію виробників і споживачів сірки. До її складу увійшли 36 підприємців України, Росії, Білорусії та країн Прибалтики, які чудово обійшлися без керівної ролі «центру». Об'єднання є принципово новою формою співробітництва, бо спричинено виробничими потребами. Цим воно відрізняється від багатьох новонароджених асоціацій, зокрема всесоюзних, які є всього-на-всього управлінськими структурами, тобто закамуфльованими учорашніми міністерствами.

КИЦІ СТАНУТЬ У ПРИГОДІ

В обласному центрі діє чергова міжнародна виставка-ярмарок «Львів-маркет-91», її організатори — «Львів-експо» та підприємство міжнародних контактів «Деполь» у Гданську. Відомі фірми представили виробничо-технічну продукцію, побутову електротехніку, будівельні матеріали, товари широкого вжитку. Серед організаторів і відвідувачів виставки проводиться анкетування для з'ясування запитів і пропозицій. А вигідно торгувати можна, як засвідчив один із запитів польської сторони, навіть шкірками домашніх кішок. Тримайтеся хати, киці! Ринок наступає і на ваші п'ятки.

ДОПОМОЖЕМО БРАТТЯМ

Львівська крайова рада Руху звернулася до жителів області із закликом допомогти вірменам, жертвам виснажливого конфлікту у Нагірному Карабаху. Діти, жінки, старики ряду сіл Шаумянського району залишилися внаслідок блокади без засобів до існування. Зібрані продукти, медикаменти, одяг будуть послані потерпілим у супроводі представників крайової організації Руху.

ЗАСТУКАЛИ НА... ХОЛОДНОМУ

Тисячі львів'ян стали жертвами «холодної війни» теплопостачальників ТЕЦ-1 і ТЕЦ-2, які понад два тижні випробовували терпіння городян. Тепло не надходило навіть у дитсадки. Облвиконком має намір притягнути винуватців до відповідальності, а Радянський райвиконком, застукавши теплопостачальників на холодному, кваліфікував їхні дії як саботаж проти демократичної влади. Справедливості ради слід зауважити, що подібний «саботаж» успішно проходився і раніше. Інтенсивні землерийні роботи в умовах зими — хіба ж це новина для нас? А в складаю дяку буржуазній Польщі, при якій було зведено мій будинок. Тут надійно працюють печі із газовим опаленням, а товстезні цегляні стіни чудово зберігають тепло... Одне слово — маленький «капіталістичний оазис».

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

ЗУСТРІЧІ З МЕТАЛУРГАМИ І ГІРНИКАМИ

30 жовтня Голова Верховної Ради України Л. М. Кравчук побував у Кривому Розі Дніпропетровської області. Він відвідав комбінат «Криворіжсталь», коксохімічний завод, Південний гірничозбагачувальний комбінат. Під час численних зустрічей з металургами, гірниками, інженерно-технічними працівниками, керівниками підприємств обговорювались проблеми стабілізації роботи в гірничодобувній і металургійній галузях промисловості. Гостро ставились питання забезпечення підприємств необхідною сировиною, устаткуванням, енергоносіями. Без надійного постачання гігантів металургійної промисловості, підкреслювалось на зустрічі, економіка України, інших регіонів країни розвалюватиметься й далі. Йшла мова також про поліпшення умов праці та побуту, забезпечення людей товарами народного споживання.

У другій половині дня глава українського парламенту зустрівся з членами президії ЦК профспілки трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України, керівниками підприємств.

В. ДЕМИДЕНКО,
кор. УКРІНФОРМ.

ПРО БЕЗПЕКУ РУХУ

Репліка

1 вересня (нарешті!) набув чинності Указ Президії Верховної Ради України про посилення відповідальності за безпеку руху. Проект скрізь було «обкатано», в тім числі й у Раді Федерації незалежних профспілок, отже, Указ не впав як сніг на голову. Та й зволікати — з нашою аварійністю на дорогах — було смерті подібно. Чи досконалий Указ — буде видно пізніше, коли він працюватиме на повну силу. Але вже у вересні, порівняно з вереснем минулого року, кількість ДТП знизилась на 40 відсотків, загиблих було на 76 чоловік менше, а поранених — на 476.

Отже, напрямок обрано правильний. Звісно, самим лиш посиленням адміністративної відповідальності всіх проблем не вирішиш. Але треба з чогось починати. Будемо відвертими: наші законодавці почали з того, на що не потрібні мільярдні асигнування. Бо—де їх узяти!

Перші відгуки на Указ у цілому лояльні. Хоча б тому, що аналогічні санкції вже давно практикують наші сусіди. Але не обійшлось і без ексцесів. Приміром, одеське АТП-15127, ряд таксопарків міста оголосили одноденний страйк, на лінію не вийшли десятки автобусів, таксі. Однак, уточнимо: це не було прямою реакцією на Указ, він став лиш «останньою краплею», що переповнила чашу терпіння одеситів. Адже вони, насамперед, вимагали поліпшення умов праці, підвищення зарплати, зниження пенсійного цензу. Вимагали і відміни ряду статей Указу, аргументуючи тим, що в нинішній економічній ситуації неможливо не порушувати норм і стандартів дорожньої безпеки — немає запчастин, відсутня ремонтна база і т. д.

Тут є чимала частка правди. Але є й інша правда — сотні й тисячі фактів безвідповідальності, анархії в роботі АТП. Вони вимагають поліпшити забезпечення запчастинами, пальним, — але ж це справа не законодавців, а Кабінету міністрів! А також — підприємств і тих же трудових колективів на місцях. Хіба зниження штрафів додасть запчастин!

Днями до Верховної Ради республіки звернулася Рада Федерації незалежних профспілок України з пропозицією відмінити ряд «драконівських статей» Указу, реалізація яких «призведе до погіршення життєвого рівня значної частини громадян України». Так, порушникам — погіршає, але буде збережено життя й здоров'я десятків тисяч людей. Нагадаємо: 1990 року в автоаваріях загинуло майже 10 тисяч, покалічено 53 тисячі чоловік, а скільки водіїв сіло на лаву підсудних! А які матеріальні та моральні втрати стоять за цими страшними цифрами, не підрахує, мабуть, ніхто. І чи варто сподіватися, що «пом'якшення» дисципліни поліпшить наші дороги. То, мабуть, не варто у такий спосіб нащим профспілкам заробляти авторитет у трудящих, тим більше, що Рада Федерації незалежних профспілок кілька місяців тому підтримала заходи законодавців. А тепер ось — різко увімкнула «стоп-сигнал».

Василь ГЕЛЕТКО,
майор міліції, заступник начальника відділу УДАІ МВС України.

Фото Богдана ПРИЙМАКА.

Вибори Президента

ЧОРНОВІЛ: ХАЙ ЖИВЕ!

Два дні мав В. Чорновіл для поїздки на Полтавщину і вона пройшла, гадаю, досить успішно. Кандидат у президенти побував у Лубнах, Полтаві, Кременчуці, де провів зустрічі в трудових колективах об'єднання «КрАЗ», «Лубнихімфарм», заводів «Хіммаш», нафтопереробного, виступав перед депутатами усіх рівнів, господарським активом, представниками громадських організацій. Були також інтерв'ю для телебачення, прямий ефір перед радіослухачами області, прес-конференція для журналістів.

Очевидно, немає потреби ще раз переповідати передвиборчу програму Вячеслава Максимовича, зупинюсь на найбільш цікавих запитаннях і відповідях.

— Ваше ставлення до референдуму?

— У нас немає сьогодні більшого завдання, як найвгіднішим чином виграти той референдум... Цілий світ пов'язує з ним визнання України, економічну співпрацю з нею, допомогу їй.

— Нині багато розмов про необхідність укладення договору між колишніми республіками Союзу...

— Треба не спійматися на цього заіржавілого гачка. Кажуть, що нам Росія чогось не дасть, та чи може Росія «нам чогось не дати», адже вона сама прогорить. Всі розумні зв'язки, які нам потрібні з Росією, ми збережемо... Але спеціалісти прийшли до висновку, що від незалежності з усіх республік найбільше виграє Україна.

— Чи приймете ви, ставши президентом, Указ, який забороняртиме партії, котрі знову проголошуватимуть ленінські ідеї?

— Ні, бо не можна заборонити ідеологію...

— Що ви будете будувати — соціалізм чи капіталізм, коли станете президентом?

— Де в цілому світі є соціалізм? Просто є нормальні і ненормальні принципи розвитку економіки. І все. Я побував у Франції, Канаді, Америці, і якщо те, що там бачив, називається капіталізмом, то — хай живе капіталізм!

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Подробиці

БОСИЙ, ЗАТЕ З АВТОМАТОМ

Схоже, втеча двох засуджених із колонії в Уманському районі і зникнення з вишки їхнього охоронця-солдата з автоматом, про що ми нещодавно повідомляли, викликала неабияке збентеження серед тамтешніх мешканців. Принаймні розповідають, що дачники на вихідні на свої ділянки виїздити не поспішали.

Операція по затриманню видалася ускладненою тим, що втікачі, незважаючи на активні, масштабні пошуки, кілька днів немов крізь землю провалилися. Правда, наступного дня вранці об'явився той самий солдат... переодягнений у «зеківське» вбрання. Лише через два дні після появи солдата пошуковій групі військових вдалося натрапити на втікачів в одній з лісопосадок за 15—20 кілометрів від зони. Та злочинці зуміли втекти.

Наступна ніч посилених пошуків таки дала результат. Коли розвиднилося, на горищі одного із сараїв опергрупа МВС України натрапила на щось, що нагадувало речовий мішок (а насправді — на «штормівку»), який при дотику... заворушився. До речі, серед тих, хто безпосередньо натрапив на босого злочинця, а потім із мегафоном у руках тут же попереджав його про незастосування зброї, був полковник внутрішньої служби Володимир Осьмушников, якого сигнал про втечу застав під час інтерв'ю «Голосу України».

Отже, зброї злочинець не застосував і обійшлося без жертв. Він зізнався, що зі своїм супутником, зодягненим у солдатську форму, вони навмисне розбіглися в різні боки. Одне слово, другий, беззбройний втікач не є таким небезпечним, пошуки його тривають.

Анатолій БЕНЬ.

ОТ БИ ЗРАДІЛИ ДАЧНИКИ...

...якби мали можливість придбати універсальний картоплеблок, що його змайстрував І. Топчій з Охтирки. Цим електроагрегатом легко одному сіяти й збирати картоплю. Свої 20 соток присадибної ділянки Іван Степанович звільняє від бульби за кілька годин, витрачаючи при цьому електроенергії менше, ніж на два карбованці. Дешевий у виготовленні й експлуатації, надійний з точки зору техніки безпеки, блок, напевне, зацікавить тих виробників, які займаються або хотіли займатися виготовленням засобів малої механізації для підсобних господарств. Корпункт «Голосу України» в Сумах готовий надати для цього відповідну інформацію.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Суми.

...РГАМИ І ПРНИКАМИ

...роботи в ...металургій... ...промисловості. ...питання за... ...риємств необ... ...устатку... ...сіями. Без ...чання гігантів ...промисловості, ...на зустрічі, ...їни, інших ре... ...овалюватиме... ...ла мова та...

кож про поліпшення умов праці та побуту, забезпечення людей товарами народного споживання.

У другій половині дня глава українського парламенту зустрівся з членами президії ЦК профспілки трудящих металургійної і гірничодобувної промисловості України, керівниками підприємств.

В. ДЕМИДЕНКО,
кор. УКРІНФОРМ.

...ЕКУ РУХУ

...правда — сот... ...тисяч безвідпові... ...ції в роботі ...магають поліп... ...нення запчастина... — але ж це ...одавців, а Кабі...! А також — ...ж трудових ...сяцях. Хіба зни... ...додасть запчас...

загинуло майже 10 тисяч, покалічено 53 тисячі чоловік, а скільки водіїв сіло на лаву підсудних! А які матеріальні та моральні втрати стоять за цими страшними цифрами, не підрахує, мабуть, ніхто. І чи варто сподіватися, що «пом'якшення» дисципліни поліпшить наші дороги. То, мабуть, не варто у такий спосіб нашим профспілкам заробляти авторитет у трудящих, тим більше, що Рада Федерації незалежних профспілок кілька місяців тому підтримала заходи законодавців. А тепер ось — різко увімкнула «стоп-сигнал».

...Верховної Ради ...рнулася Рада ...лежних профспі... ...пропозицією ...драконівських ...реалізація яких ...погіршення жит... ...значної частини ...їни». Так, поруш... ...ршає, але буде ...ття й здоров'я ...людей. Нагада... ...в автоаваріях

Василь ГЕЛЕТКО,
майор міліції, заступник начальника відділу УДАІ МВС України.

Фото Богдана ПРИЙМАКА.

...ХАЙ ЖИВЕ!

...ставлення до ре... ...немає сьогодні ...дання, як найви... ...виграти той ...Цілий світ по... ...визнання Укра... ...співпрацю з ...їй.

...багато розмов про ...укладення дого... ...олішніми рес...

...не спійматися на ...вого гачка. Ка... ...Росія чогось не ...може Росія ...не дати», адже ...огорить. Всі ро... ...які нам по... ...ми збереже... ...еціалісти при... ...вжку, що від не...

залежності з усіх республік найбільше виграє Україна.

— Чи приймете ви, ставши президентом, Указ, який заборонятиме партії, котрі знову проголошуватимуть ленінські ідеї?

— Ні, бо не можна заборонити ідеологію.

— Що ви будете будувати — соціалізм чи капіталізм, коли станете президентом?

— Де в цілому світі є соціалізм? Просто є нормальні і ненормальні принципи розвитку економіки. І все. Я побував у Франції, Канаді, Америці, і якщо те, що там бачив, називається капіталізмом, то — хай живе капіталізм!

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Подробиці

БОСИЙ, ЗАТЕ З АВТОМАТОМ

Схоже, втеча двох засуджених із колонії в Уманському районі і зникнення з вишки їхнього охоронця-солдата з автоматом, про що ми нещодавно повідомляли, викликала неабияке збентеження серед тамтешніх мешканців. Принаймні розповідають, що дачники на вихідні на свої ділянки виїздити не поспішали.

Операція по затриманню видалася ускладненою тим, що втікачі, незважаючи на активні, масштабні пошуки, кілька днів немов крізь землю провалилися. Правда, наступного дня вранці об'явився той самий солдат... переодягнений у «зеківське» вбрання.

Лише через два дні після появи солдата пошуковій групі військових вдалося натрапити на втікачів в одній з лісопосадок за 15—20 кілометрів від зони. Та злочинці зуміли втекти.

Наступна ніч посиленних пошуків таки дала результат. Коли розвиднилося, на горищі одного з сараїв опергрупа МВС України натрапила на щось, що нагадувало речовий мішок (а насправді — на «штормівку»), який при дотику... заворушився. До речі, серед тих, хто безпосередньо натрапив на босого злочинця, а потім із мегафоном у руках тут же попереджав його про незастосування зброї, був полковник внутрішньої служби Володимир Осьмушників, якого сигнал про втечу застав під час інтерв'ю «Голосу України».

Отже, зброї злочинець не застосував і обійшлося без жертв. Він зізнався, що зі своїм супутником, зодягненим у солдатську форму, вони навмисне розбіглися в різні боки. Одне слово, другий, беззбройний втікач не є таким небезпечним, пошуки його тривають.

Анатолій БЕНЬ.

ОТ БИ ЗРАДІЛИ ДАЧНИКИ...

...якби мали можливість придбати універсальний картоплебіток, що його змайстрував І. Топчій з Охтирки. Цим електроагрегатом легко одному сіяти й збирати картоплю. Свої 20 соток присадибної ділянки Іван Степанович звільняє від бульби за кілька годин, витрачаючи при цьому електроенергії менше, ніж на два карбованці. Дешевий у виготовленні й експлуатації, надійний з точки зору техніки безпеки, блок, напевне, зацікавить тих виробників, які займаються або хотіли займатися виготовленням засобів малої механізації для підсобних господарств. Корпункт «Голосу України» в Сумах готовий надати для цього відповідну інформацію.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Суми.

ЛЕГЕНДАРНИЙ СЕВАСТОПОЛЬ

У ці дні минає 50 років відтоді, як розпочалася героїчна оборона Севастополя — одна з визначних сторінок історії Великої Вітчизняної війни радянських людей проти навали німецько-фашистських загарбників. 30 жовтня 1941 року 11-та армія гітлерівців під командуванням генерала Манштейна, здолавши опір наших військ у Криму, вийшла на підступи до головної військово-морської бази радянського Чорноморського флоту. Будь-що швидко захопити Севастополь — таке завдання поставив Гітлер перед південним угрупованням своїх військ. Адже це мало б велике моральне відлуння в усьому рейху і відкривало фашистам короткий шлях до нафтових джерел Кавказу.

Та не так сталося, як гадалося.

Севастопольський гарнізон налічував на той час 23 тисячі бійців і командирів, мав у своєму арсеналі близько 150 польових і берегових гармат. І хоч у ворога було в два з лишком раза ...живої сили і техніки, чорноморці зм...о зупинитися, засісти в окопи. Разом з солдатами і матросами на захист рідного міста стали тоді понад 15 тисяч ополченців — мирних жителів.

Двісті п'ятдесят діб тривала героїчна оборона Севастополя. Тричі за цей час, одержавши значне підкріплення, фашисти намагалися штурмом оволодіти містом і щоразу наражалися на непохитну стійкість його захисників. Так було аж до початку липня 1942 року, коли оборонці з останніми гранатами пішли на фашистські танки. Імена моряків Івана Красносільського, Данила Одинцова, Василя Цибулька, Миколи Фільченкова та багатьох інших, ...саме так прийняли свій останній бій, стали ...країні. Їм посмертно було пр...своєно звання Героя Радянського Союзу.

50 років тому

Містом-героєм стала і твердиня на Чорному морі. А для відзначення її хоробрих захисників було засновано медаль «За оборону Севастополя». Нею нагороджено понад 39 тисяч бійців і командирів, а також народних ополченців.

Нині власників цієї медалі залишилося живими не так уже й багато. Час невблаганний! Тим більше дорога їм ювілейна зустріч пам'яті, яку проводять у ці дні в рідному місті фронтовики — ветерани Севастополя.

* * *

НА ЗНІМКУ: пам'ятник воїнам морської піхоти героїчним захисникам Севастополя.

Крок до ринку

НА ПРЯМИХ ЗВ'ЯЗКАХ

У Запоріжжі завершилися українсько-угорські переговори в галузі чорної металургії. Провели їх фірма «Запоріжзовнішсервіс» Торговельно-промислової палати України та Рада директорів Об'єднання чорної металургії Угорщини.

Під час прес-конференції для українських журналістів керівник ...кої делегації Ференц ...ерема, сказав:

— Наша мета — розширити співробітництво за прямими зв'язками. Економіка наших держав у тяжкому стані, і ми мусимо негайно шукати нових партнерів.

Мова йшла також про створення спільних підприємств. Поки що Україна та Угорщина зазнають збитків через неузгодженість дій. Скажімо, після рішення про виведення радянських військ зі Східної Німеччини, Бонн виділив 14 мільярдів марок для влаштування цих військ — головним чином на Україні. Але замовлення на освоєння цих мільярдів одержали фінські та турецькі фірми. Чому ж не ми з вами?

Переговори мали регіональний характер: підприємці південно-східних областей України налагоджували контакти з представниками 20 великих заводів і приватних фірм сусідньої держави. Домовилися: всі угоди будуть бартерні, Угорщина зможе поставляти труби, автобуси «Ікарус», спорудити об'єкти будівельної індустрії та переробної промисловості. Україна розраховуватиметься чавуном, скловолокном, сировиною для фармації та відходами чорної металургії. Важливо, що невдовзі контракти буде укладено не тільки з нашими промисловими гігантами, а й з рядом малих підприємств.

Олександр МИХАЙЛЮТА,
власний кореспондент «Голосу України».

Запоріжжя.

На одну тему

ЗАПОРОЖЕЦЬ ЗА ДАУГАВОЮ

У Ризі відкрито українську загальноосвітню школу. Передбачено викладання російською, українською і латиською мовами, велика увага надаватиметься образотворчому мистецтву, розвиткові гармонійної особистості. У класах — до 15 учнів, що дуже зручно для навчального процесу.

Школа буде вдячна допомозі з України — книгами, платівками, вишивками, коштами (р/р 000142303, акціонерний банк «Рига-Банк», МФО 310101781), поштова адреса — 226001, Латвія, Рига, Тербатас, 60, Ризька українська школа.

Інформагентство «Євро-ІКС».

І ЗА ЗЕРАВШАНОМ

До Верховної Ради України передано листа мешканця Душанбе Г. Гончара, написаного від імені Спілки українців Таджикистану «Криниця». Автор (інвалід війни, голова тієї Спілки) стривожений зміною ставлення до осіб слов'янського походження у цій республіці й пропонує надіслати до Таджикистану посла чи постпреда від українського парламенту — аби забезпечити тамтешнім українцям захист у разі якихось ускладнень.

Власна інформація «ГУ».

Офіційно

Для відродження

Кабінет міністрів України прийняв пропозицію Комісії Верховної Ради України з питань державного суверенітету, міжреспубліканських і міжнаціональних відносин, комітету у справах національностей при Кабінеті міністрів України, Ради Націй народного руху України про проведення 16—17 листопада 1991 року в Одесі І Всеукраїнського міжнаціонального Конгресу з проблем відродження національних культур на Україні. Делегації на конгрес доручено сформувати органам місцевої влади разом з усіма національними товариствами, незалежно від їх спрямування. Керівникам підприємств, установ і організацій рекомендовано звільняти, за згодою рад трудових колективів, учасників конгресу від роботи на період його проведення.

Прес-служба прем'єр-міністра України.

ГЕНДАРНИЙ СЕВАСТОПОЛЬ

нає 50 років відтоді, як розпо- оборона Севастополя — од- сторінок історії Великої Віт- радянських людей проти нава- шистських загарбників. 30 жовт- 11-та армія гітлерівців під генерала Манштейна, здолав- військ у Криму, вийшла на головної військово-морської ба- Чорноморського флоту. Будь- хопити Севастополь — таке зав- Гітлер перед південним угру- військ. Адже це мало б ве- відлуння в усьому рейху і шистам короткий шлях до наф- Кавказу.

лося, як гадалося.

ський гарнізон налічував на той бійців і командирів, мав у сво- близько 150 польових і берего- хоч у ворога було в два з лиш- живої сили і техніки, чорно- зупинитися, засісти в око- солдатами і матросами на захист стали тоді понад 15 тисяч опол- них жителів.

сят діб тривала героїчна обо- оля. Тричі за цей час, одержав- кріплення, фашисти намагалися одити містом і щоразу нара- охитну стійкість його захисни- ж до початку липня 1942 року, з останніми гранатами пішли танки. Імена моряків Івана го, Данила Одинцова, Василя коли Фільченкова та багатьох прийняли свій останній бій, країні. Їм посмертно звання Героя Радянського Со-

50 років тому

Містом-героєм стала і твердиня на Чорному морі. А для відзначення її хоробрих захисників було засновано медаль «За оборону Севастополя». Нею нагороджено понад 39 тисяч бійців і командирів, а також народних ополченців.

Нині власників цієї медалі залишилося живими не так уже й багато. Час невблаганний! Тим більше дорога їм ювілейна зустріч пам'яті, яку проводять у ці дні в рідному місті фронтовики — ветерани Севастополя.

* * *

НА ЗНІМКУ: пам'ятник воїнам морської піхоти, героїчним захисникам Севастополя.

Дожилися!

УКРАЛИ МУНДИР КОШОВОГО

Ні, така халепа спіткала не когось із колишніх ватажків легендарного Війська славного Запорозького Низового, а уродженця міста Олександрія, нині покійного двічі Героя Радянського Союзу, маршала Радянського Союзу П. К. Кошового, точніше, не його самого, а працівників Олександрійського міського народного історико-краєзнавчого музею, де той мундир зберігався.

Недільного дня, завершивши екскурсію, директор музею А. Пруша разом із підлеглими оглянули експозиційні зали, передали на пульт позавідомчої охорони звістку, що музей закривається, та й пішли спочивати. А десь о другій ночі сусіди, що мешкають поруч з музеєм, почули дзенькіт розбитого скла. Проте цьому не надали значення, адже нині в місті нічної пори хулігани б'ють все, що під руку потрапить, — чи то телефонну будку, чи газетний кіоск.

Уранці ж виявилося, що через розбиту шибку до музею вліз злодій і виніс з собою мундир, що колись належав землякові. Хотів був і мамонтового бивня з собою прихопити, та роздумав і кинув посеред залу.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Знахідки

ЩЕ ОДНА ПЕЧЕРА!

Давні чернігівські печери належать до найбільших на Україні — загальна протяжність сягає 1000 метрів. Багато таємниць заховано в Антонієвих печерах, заснованих 1069 року. На сьогодні експедиціями розвідано до 400 метрів галерей, переходів та чотирьох храмів підземного Іллінського монастиря. І ось — нове відкриття. Навпроти Антонієвих печер днями знайдено вентиляційну трубу нової печери. Спільна експедиція Чернігівського державного архітектурно - історичного заповідника та місцевих спелеологів пробилась до трьох галерей висотою два метри й загальною довжиною 50 метрів. Тут же виявлено завалений храм.

— Легенди про існування підземних лабіринтів з протилежного боку Антонієвих печер, підтвердилися, — сказав завідуючий відділом історії печер заповідника В. Руденок. — Ці галереї — лише частина підземного комплексу споруд, про існування яких ми здогадувались. Обвали поки що не дають змоги дослідити протяжність печери. Але навесні продовжимо розкопки.

Вчений вважає, що згадана печера — більш пізнього походження, про що свідчать знайдені фрагменти скла, кераміки.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігів.

У них

Пропуск — гаманець

Митне управління Угорської Республіки запровадило нові правила для туристів: вони повинні мати при собі вільно конвертовану валюту в розмірі, що відповідає тисячі форинтів за кожен день перебування в Угорщині. Автотуристи обов'язково мусять документально підтвердити, що їхній транспорт застрахований.

Розпорядження не стосується осіб, які виїжджають до Угорщини в службових справах чи за дипломатичним паспортом.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

инку

НА ПРЯМИХ ЗВ'ЯЗКАХ

ки завершилися рські переговори ної металургії. фірма «Запоріж- Торговельно-про- ати України та ія Об'єднання ргії Угорщини. прес-конференції их журналістів ької делегації фірма, ска-

та — розширити ю за прямими ономіка наших кому стані, і ми но шукати нових

Мова йшла також про створення спільних підприємств. Поки що Україна та Угорщина зазнають збитків через неузгодженість дій. Скажімо, після рішення про виведення радянських військ зі Східної Німеччини, Бонн виділив 14 мільярдів марок для влаштування цих військ — головним чином на Україні. Але замовлення на освоєння цих мільярдів одержали фінські та турецькі фірми. Чому ж не ми з вами?

Переговори мали регіональний характер: підприємці південно-східних областей України налагоджували контакти з представниками 20 великих заводів і приватних фірм сусідньої держави. Домовилися: всі угоди будуть бартерні, Угорщина зможе поставляти труби, автобуси «Ікарус», спорудити об'єкти будівельної індустрії та переробної промисловості. Україна розраховуватиметься чавуном, склобоєм, сировиною для фармації та відходами чорної металургії. Важливо, що невдовзі контракти буде укладено не тільки з нашими промисловими гігантами, а й з рядом малих підприємств.

Олександр МИХАИЛЮТА,

власний кореспондент «Голосу України».

Запоріжжя.

У нас

ПАВЛОВ НЕ ВИНЕН

Незважаючи на те, що павловське підвищення цін не дуже позначилося на вартості туристських путівок бази відпочинку «Лісовий берег», нині у мальовничому куточку приміської зони туристів немає. У комфортабельні номери інколи заїжджають транзитні групи, переважно проїздом за кордон. У цьому році базою надано послуг майже на півмільйона карбованців менше, ніж передбачалося. Причини спаду попиту на путівки — складна соціально-економічна ситуація в республіках колишнього Союзу і осіння непогода. Що робити далі, щоб, як мовиться, не вилетіти в трубу, ніхто на базі не знає.

Володимир ЛИЗА.

Житомир.

ПОГОДА

У найближчі дві доби у східних областях України місцями невеликий сніг і мокрий сніг. На решті території переважно без опадів. Вітер північно-східний, 5—10 метрів за секунду. Температура повітря вдень від 2 морозу до 4 тепла, вночі 3—9 градусів морозу. На крайньому півдні республіки вдень 5—10 градусів тепла, вночі близько 0.

По Києву та області сьогодні вдень місцями невеликий сніг. Вітер північно-східний, 5—10 метрів за секунду. Температура від 2 морозу до 3 градусів тепла.

ему

РОЖЕЦЬ ЗА ДАУГАВОЮ

ито українську заю школу. Передання російською, латиською мо- увага надаватиотворчому мисцькові гармонійної У класах — до дуже зручно для процесу.

Школа буде вдячна допомозі з України — книгами, платівками, вишивками, коштами (р/р 000142303, акціонерний банк «Рига-Банк», МФО 310101781), поштова адреса — 226001, Латвія, Рига, Тербатас, 60, Ризька українська школа.

Інформагентство «Євро-ІКС».

Офіційно

Для відродження

Кабінет міністрів України прийняв пропозицію Комісії Верховної Ради України з питань державного суверенітету, міжреспубліканських і міжнаціональних відносин, комітету у справах національностей при Кабінеті міністрів України, Ради Націй народного руху України про проведення 16—17 листопада 1991 року в Одесі І Всеукраїнського міжнаціонального Конгресу з проблем відродження національних культур на Україні. Делегації на конгрес доручено сформувати органам місцевої влади разом з усіма національними товариствами, незалежно від їх спрямування. Керівникам підприємств, установ і організацій рекомендовано звільняти, за згодою рад трудових колективів, учасників конгресу від роботи на період його проведення.

Прес-служба прем'єр-міністра України.

Чорнобиль

ЛІКВІДАТОРИ НЕ ЗДАЮТЬСЯ

Спочатку кілька цифр. На сьогодні через Чорнобильську зону вже пройшло 679 тисяч ліквідаторів. З них 55 тисяч стали інвалідами. Більш як у 13 тисяч чоловік інвалідність пов'язана з ліквідацією наслідків аварії на ЧАЕС. Майже 15 тисяч учасників ЛНА мають захворювання, пов'язані з перебуванням у Чорнобильській зоні. Понад 350 чоловікам поставлено діагноз гострої променевої хвороби. Втративши здоров'я і надію на підтримку, більше 30 колишніх ліквідаторів Дніпропетровщини покінчили життя самогубством. Майже стільки ж молодих хлопців — колишніх солдатів — наклали на себе руки у Волгоградській області. Цю страшну статистику можна продовжувати і продовжувати...

Для того, щоб захистити себе в соціальному плані, недавно у київському Будинку офіцерів зібралися 80 делегатів з України, Білорусі, Росії, Грузії, Литви, Латвії та інших республік на установчу конференцію, щоб перереєструвати Міжреспубліканський комітет соціального захисту інвалідів Чорнобиля в Міжнародний фонд допомоги інвалідам Чорнобиля.

Обговорено і прийнято за основу статут фонду. Президентом Міжнародного фонду допомоги інвалідам Чорнобиля обрано підполковника запасу Б. Шукліна. Після аварії на ЧАЕС цей мужній пілот чотири рази зависав на вертольоті над зруйнованим реактором, щоб опустити в атомний вулкан необхідні прилади. Нині Б. Шуклін — інвалід другої групи.

Микола ХРІЄНКО,

оглядач «Голосу України» з питань екології та чорнобильської катастрофи.

ЗА ЗЕРАВШАНОМ

ної Ради України та мешканця Дунчара, написаного Спілки українців «Криниця». Ав- війни, голова тієї вожений зміною осіб слов'янськоя у цій республіці й пропонує надіслати до Таджикистану посла чи постпреда від українського парламенту — аби забезпечити тамтешнім українцям захист у разі якихось ускладнень.

Власна інформація «ГУ».

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Черговий по випуску номи Віталій ЖЕЖЕРА. Тел. 446-61-13.

Галасливі господарі цих двох розмальованих майданчиків цілий день живуть однаковим життям: сміються і плачуть, спускаються з гірок, гойдаються, будують з піску фортеці. Надвечір один з них порожніє. Молоді батьки, зовсім не старі дідусі-бабусі, повертаючись з роботи, забирають малих додому, слухаючи на ходу збуджені монологи про дитсадківські пригоди.

На другому майданчику малюки залишаються. Їх нікому забирати. Вони — нічиї, тобто державні. Тут, у казенному Будинку дитини, затиснутому зусібіч висотними «коробками», вони й живуть. Доля так розпорядилася, що з першого дня появи на білім світі їм рідко доводиться чути ласкаві слова...

ДЕРЖАВНІ ДІТИ

А в мене й досі звучить у вухах той срібний щасливий голосочок, що, мов промінь сонця, розітнув повітря зали і задзвенів на весь будинок:

— Мамо!!!

— Мама?.. — широко відкриті оченята, здавалось, заглядали в самісіньку душу...

— Вони всіх незнайомих жінок, що приходять до нас, називають мамами, — важко зітхнула старша медсестра Світлана Василівна і приголубила маленьку дівчинку. — До нас, Юлечко, гості приїхали. Ми їм покажемо, як ви граєтесь, співаєте. Адже ти любиш співати, правда?

— Плавда, — прошелестів посмутнілий враз голосок.

— Знаєте, — продовжила медсестра вже в кабінеті, — я в перші місяці роботи, а працюю тут шостий рік, думала, не витримаю дивитися на дитяче горе, особливо тяжкохворих дітей. Очі не висихали. А потім взяла себе в руки. Сльозами біді не зарадиш, а піклуванням можна допомогти. Хоч дедалі складніше і важче це робити.

Дев'яносто шість малят віком від одного місяця до чотирьох років виховуються тут. Тих, від яких відмовляються матері, привозять з пологового будинку.

— Нерідко буває, — розповідала С. Вернигора, — що у 15-літніх дівчат-матерів, які болісно пережили особисту драму, прокидається почуття жалю і любові до крихітки, і вони не хочуть залишати її. Але батьки їхні мов камінь: або залишай свій «гріх» у лікарні, або йди з ним куди очі бачать, та на поріг батьківський не показуйся, не ганьби наше «чесне» ім'я!

Залишають дітей також самотні «гуртожиткові» жінки, які крім ліжко-місця і мізерної плати в якійсь конторі нічого не мають. Минуть і рік, і два, і всі п'ять, поки така мати-одиночка нарешті одержить житло і забере дитину з дитбудинку.

Є й «зозулі», так обмежені душевною теплотою, що невідомо, як і носить їх свята земля.

...Якось до кабінету головного лікаря зайшла міцна, здорова молодиця з одинадцятимісячною дівчинкою. Дитя було напрочуд гарне: з сяючими блакитними оченятами, веселе і рухливе. Працівники закладу подумали спершу, що відвідувачка хоче когось провідати. Та з'ясувалося, що вона вже оформила документи і залишає дочку тут, бо в неї дома ще двоє дітей, чоловіка немає і «важко всіх годувати». Ні умовляння, ні докори на неї анітрохи не вплинули. Жінка, немов набридлу ношу, скинула дитину з рук і, не глянувши в її бік, мовила: «Хай у вас побуде до трьох літ. У вас тут чисто, тепло. А потім я заберу її додому гусей пасти»... — зникла за дверима.

З тієї миті згасли дитячі оченята. Невимовна туга і сум затьмарили личко. Дівчинка почала погано їсти, перестала ходити. Лише дивилася у вікно, виглядаючи ту, що покинула її... Але зозуля-мати більше не з'явилася.

Та більшість вихованців цього закладу — діти осіб з так званої групи соціального ризику: алкоголіків, наркоманів, токсикоманів, а також тих, хто позбавлений батьківських прав, відбуває покарання у місцях ув'язнення. Працівники Будинку дитини називали по п'ятеро-шестеро дітей з однаковими прізвищами, братиків і сестричок, яких батьки «здали» у пологовому будинку, мов непотрібні речі. Якісь Юлдашеви покинули вже чотирнадцяту (!) дитину, вражену, як і молодші, синдромом алкоголізму.

— Впевнена, — говорила невропатолог Д. Безпоясна, — аби Юлдашеви та їм подібні відповідали — у тому числі й матеріально (адже сьогодні за утримання своїх дітей вони не платять жодної копійки), за моральну розбещеність, розтління, — менше сиріт народжувалось би на світі. Крім того, ми не маємо чіткого закону, який забороняв би розумово неповноцінним людям, деградованим особам мати потомство. І тяжкохворих дітей-інвалідів більшає. Ще кілька років тому на сто дітей виявляли один-два випадки спинно-мозкової грижі, практично не сумісної з життям, а нині — п'ять-шість. Загрозливо зростає кількість дітей з хворобою Дауна, з патологією центральної нервової системи. Безперечно, згубного впливу додає і екологія. Особливо у нас, у Черкасах.

Часто з районів області привозять дітей в такому тяжкому стані, що педіатри Будинку дитини ледь встигають відправити їх до лікарні. Нерідко вони звідти вже не повертаються.

— Учора знову прийняли однорічного хворого хлопчика, а до ранку його не стало, — розповідала невропатолог і перепитала: «Як його поховали?»

Так, як усіх. Няня привезла з комунгоспу труну, сама і відвезла потім на цвинтар. Там закопали — без хреста та імені — на це грошей не виділяють. Лише маленький горбик землі лишається на деякий час потому, а згодом і він зникає. Цього року вже поховали тринадцятеро дітей...

Спочатку свідомість відмовилась осягнути жах почутого. А коли страхітливі слова пролунали з уст лікаря вдруге — захитався світ.

До якої міри деградації може скотитися суспільство, для якого дитяча смерть — ледь не щоденне, звичайне явище?! Чого варті високі слова у парламенті про національне відродження, коли в державі смертність дитяча — найвища у світі?! Коли в державі вдосталь ресурсів на атомні реактори й ракети і обмаль на дитячі повзунки? Про який генофонд може йти мова, коли діти задихаються в захімізованому місті, п'ють отруйну воду, дихають отруєним повітрям? Врешті, коли поховати по-людськи нещасних своїх малих громадян держава не здатна...

У Черкасах, розповідали, міські власті на початку вісімдесятих планували розташувати обласний Будинок дитини у Сосніваці — природному оазисі міста, де чисте повітря, лісова тиша. Але в останній момент передумали, бо чийсь висококерівний перст указав на пустир поблизу найбруднішого району Черкас, задимленого до того ж «Азотом» та іншою хімією. Волею адміністратора діти-сироти опинилися на задвірках. Та найгірше чекало попереду, коли навкруг будинку виросли щільною стіною житлові хмарочоси, гуртожитки, навіть стоянки і гаражі спритних автомобілістів. Діти стали заложниками п'яниць і хуліганів, які майже щоночі влаштовують у павільйонах і на гральних майданчиках дикі оргії і погроми. Безрезультатні звертання головного лікаря дитячого закладу В. Тертишиної до райвідділу міліції. «У вас є сторожі, хай вони й пильнують», — відповідають стражі порядку.

Міський відділ охорони здоров'я, якому належить Будинок дитини, теж намагається не помічати жалюгідного становища сиріт. Міськвно лиш старанно реєструє чергу громадян, які хочуть усиновити чи взяти дитину за дочку. І нікому не болить, що не можуть ці діти бути здоровими. Без свіжого повітря, повноцінного харчування, материнської турботи. А саме всього цього у них і немає. Немає заміської дачі, басейну, автобуса, на якому повезли б їх на прогулянку. Ціле літо проводять вони у загазованому місті, у своєму будинку, в який інколи навіть улітку не подають воду. І зовсім неймовірне: цього літа діти жодного разу не пили компоту зі свіжих фруктів! Не їли суниць, винограду, кавунів. «На базі немає, а з базару купувати не дозволяється», — пояснила сестра-дієтолог. І додала: «Та що там овочі-фрукти. Ось уже другий місяць завгосп ніде не може «вибити» солі»...

Ніде придбати дитячого одягу, постільної білизни, відремонтувати холодильники, пральні машини. Це все правда. Чому для сотні малих сиріт не знайшлося хоча б кількох кошиків фруктів у місті, де кожний третій житель має дачу, сад чи город? Де навіть у приміських лісосмугах щоліта пропадає маса черешень, абрикос, шовковиць... Де ж поділося милосердя, про яке галасуємо на кожному розі? Де співчуття?

Знаю, знайдуться заперечення на ці звинувачення. І слава Богу. Є ще в нас люди добрі і чуйні. Але про інше хотілося сказати. Про милосердя, виявлене не за командою зверху, а за станом душі. Коли про нього не кричать і не показують у захопленні пальцем, а воно існує завжди — природне і непомітне, мов повітря, яким дихаємо.

Під час поїздки до Норвегії нам, групі журналістів, показали чудові комфортабельні санаторії для розумово неповноцінних дітей-інвалідів. Але всі вони були майже порожніми. Чому? Тому, пояснили нам, що лікарі і громадськість помітили, що після канікул, проведених вдома, діти повертаються веселішими, з кращим самопочуттям. Наука ці спостереження підтвердила: тільки в сім'ї, оточена теплом і сердечністю рідних, дитина-інвалід проходить повну соціальну реабілітацію. Ось тоді й спорожніли будинки інвалідів — лікувально-соціальна політика різко змінила напрям. Держава надала сім'ям, які доглядають своїх чи чужих недужих дітей, найбільше сприяння, всебічну допомогу, великі пільги. Ми бачили: інваліди, приречені долею на нещастя, почуваються добре, бо навкруги їх — рідні люди. На прогулянку, до басейну возить не медсестра, хай і найтурботливіша, а мати, батько, сестра чи брат.

Ось так одна лиш слабка усмішка на скривдженому хворобою обличчі змінила всю соціальну політику в сусідній країні. Не про один випадок дива довелося почути там — у сім'ї, в атмосфері чуйності і любові, видужували «невиліковні» діти...

Як же довго доведеться нам йти до високої моральності, людяності, милосердя. Без акцій і кампаній. Без «запозичення досвіду». Бо не побудувати інакше гуманного, цивілізованого суспільства, незалежної європейської держави, скільки б ми не били себе в груди і не проголошували високих слів, доки хоч одна дитина буде забутою і нещасною.

Лідія ТИТАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Черкаси.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

Дитя скаже, як зав'яже

ХІМІК

— Михасю, де працює твій татко?
— На хімічному заводі.
— А що він там робить?
— Електричні лампи.
— Як так?
— Він щодня приносить їх додому... Каже, що хімічить...

ХИТРА МАМА

— Скільки тобі років, дівчинко?
— П'ять... Але мама каже, що коли вранці питиму риб'ячий жир, то через рік буде шість...

ГОЛОДНА

Онука каже:
— Бабуню, я така голодна, така голодна!
— Дитя моє, сідай до столу, я миттю насиплю тобі каші...
— Ні, бабуню, на кашу я не голодна. Я голодна на цукерки...

БУДЬ ВИХОВАНА!

Мати вкладає сина спати і примовляє:
— Бачиш, Петрику, сьогодні я тебе навіть жодного разу не сварила...
— Молодець ти, мамцю! Будь завжди така вихована...

ТРИ РЕЧІ

Вчителька питає першокласників:
— Діти, хто назве три речі, яких не було в минулому столітті?
Петрик підводить руку:
— Реактивний літак, телевізор і я...

ЗВІДКИ ВОНА ЗНАЄ?

— Ох, ти ж і пустун, на білому світі другого такого немає! — каже мама Петрикові.
— А звідки ти знаєш дітей усього світу? — дивується син.

АРТИСТКА

— Тітонько Олю, ви артистка?
— Звідки ти взяв таке?
— Але ж татко каже, що як тільки прийде тьотя Оля, так і розпочинаються сцени...

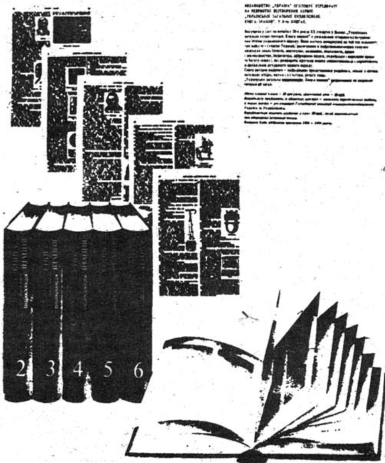
МАТЕМАТИК

На уроці математики.
— Дім має десять поверхів, — каже вчитель. — Між кожним поверхом — двадцять чотири сходинки... Скільки сходинок треба здолати, щоб дістатися на десятий поверх?
— Усі до єдиної! — відповідає Петрик.

ЗАПИТАННЯ РУБА

— Чому щовечора ходиш до моєї сестри? — запитує Петрик сусідського парубка. — У тебе ж своя є...

ПЕРША
«Українська загальна енциклопедія.
Книга знання»

Видавництво «Україна» оголошує передплату на репринтне відтворення першої «Української загальної енциклопедії. Книги знання» у 6-ти книгах.

Випущена у світ на початку 30-х років XX століття у Львові «Українська загальна енциклопедія. Книга знання» є унікальною історико-культурною пам'яткою українського народу. Вона містить вичерпні на той час відомості про минуле і сучасне України, досягнення в найрізноманітніших галузях людських знань (освіта, мистецтво, медицина, психологія, право і законодавство, педагогіка, природничі науки, українське і церковне право та багато інших), які розширять кругозір наших співвітчизників і сприятимуть відродженню духовності нашого народу.

Серед авторів видання — найвідоміші представники україніки, знавці з питань загальної історії, науки, і культури; релігії тощо.

«Українська загальна енциклопедія. Книга знання» розрахована на широкий читацький загал.

Обсяг кожної книги — 38 аркушів, орієнтовна ціна — 25 крб. Передплату приймають в обласних центрах — магазини передплатних видань, в інших містах — усі книгарні Господарчої асоціації книгорозповсюджувачів України та Укоопспілки. Передплатник вносить завдаток у сумі 25 крб., який зараховується при одержанні останньої книги.

Видання буде здійснено протягом 1992—1994 років.

ЗАПРОШУЄМО ДО СПІВРОБІТНИЦТВА

Нещодавно на базі Київського інженерно-будівельного інституту пройшла XIV Міжнародна науково-технічна конференція з питань механізації та автоматизації замляних робіт. На конференцію надійшло понад 150 доповідей з 18 країн світу, в яких висвітлено питання екології земляних біт, механізації та автоматизації при ліквідації аварій, раціонального освоєння земляних відводів для гірничих та будівельних робіт, розробки нових високопродуктивних екологічно чистих методів руйнування грунтів і створення на цій базі машин, обладнання і механізованого інструменту.

Значний інтерес, особливо для України та Білорусії, які зазнали найбільших втрат від чорнобильської аварії, мають розробки засобів пошарового знімання забруднених грунтів, безпечні машинні комплекси для траншейних робіт, очистки дна забруднених водоймищ та річок тощо.

У роботах Р. Кадена і Г. Хічке (ФРН), І. Заплетала (Чехо-Словаччина), В. Баладинського, В. Мойсеєнка і Л. Хмари (Україна), Д. Волкова і Є. Кудрявцева (Росія), В. Бочарова і П. Кабашева (Казахстан), К. Чеслака (Польща), Л. Лингайтиса (Литва) та інших розроблено методи управління механізацією на значних земляних площах та способи їх оптимізації. Крім того, експонувалося нове обладнання для швидкісної ліквідації аварій та ручний механізований інструмент для цих же цілей.

Значний інтерес викликала виставка кафедри будівельних машин КІБІ, на якій представлені розробки, що не мають аналогів у світовій науці та практиці. Особливо це стосується нових видів обладнання землерийної техніки, що дозволяють підвищити продуктивність, наприклад, одноковшових екскаваторів у шістьвісім разів, землерийний ручний інструмент вагою 80 кілограмів з продуктивністю, яку має півкубовий екскаватор, камене- та бетонорізальні інструменти тощо.

Проте не можна не помітити пасивності керівництва державних установ, що займаються проблемами екології та машинобудування для земляних робіт, які під різними приводами не брали участі у конференції.

Міжнародне співтовариство вчених висловилося за необхідність всіляко сприяти розробці ефективних технологій, машин, інструментів та обладнання для прискорення ліквідації наслідків Чорнобиля щодо очищення земляних масивів, лісів, днищ водойм та річок від забруднення. З цією метою створено Міжнародну асоціацію екології, механізації та автоматизації земляних робіт, президентом якої обрано українського вченого, доктора технічних наук, професора, завідуючого кафедрою будівельних машин КІБІ В. Баладинського.

Тож усіх причетних до цієї потрібної справи запрошуємо до співробітництва. Наш телефон 272-94-47.

Тернопільський вищий економічний коледж
«ВІДРОДЖЕННЯ»

До уваги керівників створених і створюваних приватних вищих навчальних закладів (вищих коледжів, інститутів, університетів) України та інших зацікавлених осіб

Тернопільський вищий економічний коледж «Відродження» як приватний вищий навчальний заклад шукає партнерів і запрошує всіх бажаючих зустрітися за круглим столом у Тернополі через два тижні після публікації оголошення.

Мета зустрічі: обговорення можливостей створення асоціації керівників приватних вищих навчальних закладів, яка б взяла на себе функції захисту інтересів приватної вищої школи, розробки стратегії і тактики її розвитку, а також для обміну досвідом, ідеями, технологіями навчання.

Наша адреса: м. Тернопіль, вул. Грушевського, 3, ТВЕК.

Телефони: 3-47-40 (з 10.00 до 14.00) — кафедра педагогіки; 2-06-00 (з 15.30 до 17.00).

«FENIX INTERNATIONAL»

З 19 ДО 26 ЛИСТОПАДА 1991 РОКУ ФІРМА США «ФЕНІКС ІНТЕРНЕШНЛ» ТА ЕКСПОЦЕНТР «НАУКА» АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ ПРОВОДЯТЬ У КИЄВІ ВИСТАВКУ-ПРОДАЖ «М'ЯСОПЕРЕРОБКА-91».

Буде представлено найновіші технологічні лінії для переробки м'яса, птиці та риби, які з високою ефективністю можуть діяти як у невеликих господарствах, так і на великих м'ясокомбінатах.

Організатори та особи, які бажають ознайомитися з експонатами виставки і придбати відповідне устаткування, можуть до 5 листопада ц. р. направляти заявки на адресу:

252085, Київ-85, проспект академіка Глушкова, 1

Експоцентр «Наука» АН України.

Контактний телефон: 261-73-21, дзвонити з 25 до 3 листопада.

Магазини СП MINOLTA TRADING-UKRAINE

Івано-Франківськ, вул. Радянська, 16, вул. Щорса, 9
Львів, вул. Руданського, 3
Одеса, вул. Суворова, 6
Полтава, вул. Дзержинського, 7
Рівне, вул. Ленінська, 15
Тернопіль, вул. Замкова, 9
Харків, вул. Пушкінська, 36
Черкаси, вул. С. Лазо, 52
Чернівці, вул. Леніна, 187
Чернігів, вул. К. Маркса, 2
Київ: вул. Туровська, 13, Андріївський узвіз, 30, вул. Менжинського, 1, Аеропорт «Бориспіль».

СП «Мінолта—Трейдінг—Україна» —єдине на Україні підприємство, яке не лише продає копіювальну техніку, а й здійснює її гарантійне та післягарантійне обслуговування.

Вам пропонуються копіювальні системи, факси, фото- і відеотехніка японської фірми «Мінолта», всесвітньовідомої своєю оптикою й унікальним тонером. Спеціалісти фірми навчать вас швидко й майстерно оперувати цією вкрай необхідною в сучасних умовах технікою.

Оплата — у вільно конвертованій валюті, обслуговування і навчання — за карбованці.

Наш телефон у Києві — 224-32-42.

Адреса: м. Київ, вул. Володимирська, 62, тел. 224-32-92.

Відома японська корпорація «МАЗДА» надала спільному підприємству «Мінолта—Трейдінг—Україна» виключні права на продаж та обслуговування автомобілів «Мазда-323» (модель 1991 року). Ці автомобілі виготовляються спеціально пристосованими до умов експлуатації та клімату України. Двигун дизельний. Дається гарантія і здійснюється фірмове обслуговування.

Ціни — нижчі за середньоєвропейські. Оплата у вільно конвертованій валюті, обслуговування — за карбованці.

Телефони у Києві — 417-81-23, 417-71-20.

Факс — 417-83-86.

Адреса — 252080, Київ, вул. Туровська, 13.

НЕ ГАЛЬМУЙ, «ДИНАМО»!

Баскетбол

У Володимира Рижова, головного тренера чемпіонок країни — київських динамівок, звісно, є певні риси характеру, що не всіх влаштовують. Приміром, він, як на мене, іноді буває занадто різким, безапеляційним у відносинах із колегами-тренерами, арбітрами, гравцями. Втім, я особисто пробачаю цій симпатичній 37-річній людині все заради його головної якості — надзвичайно високому професіоналізмові, вмінню бути самокритичним до своєї роботи, яку він завжди ставить на перше місце. В цьому з Рижова мають брати приклад фахівці навіть старші за віком і досвідом тренерської роботи.

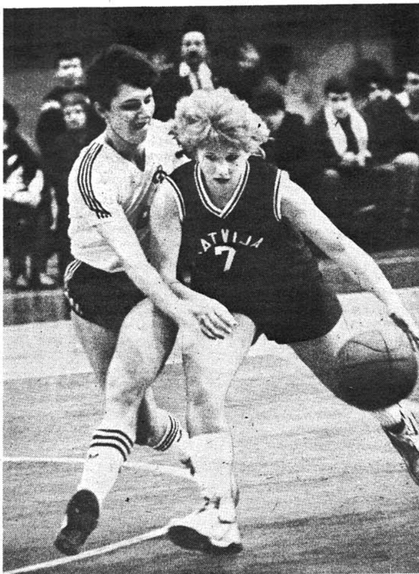
Коли баскетболістки «Динамо» повернулися з Кишинева після першого туру відкритого чемпіонату країни сезону 1991/92 років (там киянки ледве подолали опір місцевої «Молдови» і мінського «Горизонта»), Володимир був дуже розстроєний. На запитання, як зіграли, у відповідь він похитав головою і сказав:

— Ми ще навіть не тінь тієї команди, яка стала чемпіоном...

Спробував його заспокоїти, зазначивши, що не варто так прискіпливо ставитися до підопічних. Адже чемпіонат тільки-но розпочався. Він не погодився. Рижов — максималіст, і його влаштовує баскетбол тільки найвищого гатунку.

І от, здається, в другому, київському, турі команда нарешті «впіймала» власну гру. В матчі проти віце-чемпіона країни — ЦСКА — динамівки, у повному розумінні цих слів, летіли до щита суперниць, не гальмувавши на віражах! У підсумку — красива, переконлива перемога — 106:84 (51:36).

Але ціннішим, як на мене, для тренера та його спортсменок назвав би успіх у зустрічі з підмосковним «Спартаком». Річ у тім, що в цьому двобої

фортуна спершу повністю відвернула обличчя від господарок туру. Що тільки киянки не робили, але в них нічого не виходило. Навіть у другому таймі настав момент, коли спартаківки відірвалися від киянок на 23(!) очка. Катастрофа? Але раптом всі, хто був у залі, побачили команду попереднього сезону, яка ніколи не складала передчасно зброї, за будь-яких обставин. Зусиллями всіх гравців, які виходили тоді на майданчик, «Динамо» не тільки наздогнало суперниць, а й завершило цей драматичний поєдинок з відривом у 10 очок — 91:81!

Одне слово, після двох стартових турів чудовий київський колектив рухається, образно кажучи, за графіком чемпіонату-91: жодної поразки, а точніше: шість ігор — шість перемог!

Слід поздоровити команду і з виграшем першого матчу проти будапештського МТК у рамках розиграшу Кубка європейських чемпіонів, про який наша газета вже повідомляла.

Тепер кілька слів про справи чоловічі. Чотири клуби з України після третього туру попереднього етапу чемпіонату країни не можуть похвалитися здобутками. Невдало виступили в Ризі та Нижньому Новгороді МКІ (Миколаїв) та луганський «Спартак». Обидва київські клуби «Будівельник» і СКА грали вдома. Як на мене, перші через тактичні похибки поступилися в кінці матчів обом представникам Москви — ЦСКА і «Динамо». Хто знає, може, саме цих втрачених очок не вистачить лідерові українського баскетболу на фініші чемпіонату, коли роздаватимуть нагороди.

Щодо армійців, то вони, поступаючись майже перед усіма учасниками турніру в середньому зрості, в Києві надзвичайно натхненно зіграли проти свого «старшого брата» — ЦСКА і мінського РТІ. Київські армійці здобули свої перші перемоги в чемпіонаті відповідно, — 101:98 і 105:79. Так би і надалі.

І останнє. Хочу зробити закид тренерам В. Рижову і З. Хромаєву («Будівельник»). Це з їхньої вини ігри жіночого і чоловічого турів чемпіонату країни (вони збігалися за строками — 22—26 жовтня) проходили в різних залах Києва. А планувалося ж виступати в одному приміщенні. Що ж, не могли ж «розірватися» навпіл прихильники баскетболу, які, звісно, мріяли про справжній баскетбольний фестиваль у Києві.

Юрій ВИСТАВКІН,
майстер спорту.

НА ЗНІМКУ: добре грає в нинішньому чемпіонаті капітан київських динамівок, чемпіонка Європи Олена Жирко (ліворуч).

Фото Миколи БОЧКА.

Футбол

КАНДИДАТІВ — ТРОЄ

Франція, Марокко та Швейцарія склали коло офіційних кандидатів на проведення чемпіонату світу-98 з футболу. Письмові заявки федерації цих країн ФІФА отримала вчасно. За словами представника Міжнародної федерації, спеціальні інспекційні команди вирушать на початку наступного року до кожної з країн-претендентом, щоб перевірити стан стадіонів, умови безпеки, інфраструктуру, комунікації та умови розміщення. Остаточне рішення про місце проведення чемпіонату буде прийнято на спеціальному засіданні виконкому міжнародної федерації в штаб-квартирі ФІФА в Цюріху в липні наступного року.

Французька футбольна федерація на сьогодні є безумовним фаворитом. Але і Марокко — сильний суперник.

Як повідомив той же представник ФІФА (своє ім'я він просив не називати), Англія, Бразилія та Португалія запізнилися з поданням письмових заявок до завершення контрольного строку. На думку представників преси, національні федерації згаданих країн просто втратили інтерес до чемпіонату, але не потрудилися сповістити про це ФІФА. Одна лише Індія офіційно проінформувала керівництво світового футболу про зняття своєї кандидатури на проведення першості світу.

ПІД «ВИСОКИМ ЗАМКОМ»

Як відомо, в минулі роки в Середній Азії (різних містах щоразу) проводилися міжнародні юнацькі турніри збірних. Але вони не стали популярними. Європейські країни відмовилися брати в них участь.

І от з ініціативи львів'ян нещодавно пройшов подібний турнір, який назвали «Високий замок». Участь у ньому взяли збірні Польщі, Румунії, Чехо-Словаччини, СРСР (мабуть, востаннє) та України (вперше). Вік гравців — 16 років.

Збірна колишнього Союзу, яку очолював відомий у минулому гравець «Спартака» з Москви Геннадій Костилєв, без футболістів з Кавказу та України мала блідий вигляд і програла всі зустрічі.

Український колектив очолював львів'янин Левко Броварський, а складався він з представників різних регіонів нашої держави, які навчаються в училищах олімпійського резерву Києва, Дніпропетровська та Львова. Українські хлопчики зіграли просто здорово і посіли перше місце. Зі своїми суперниками вони зіграли так: з Румунією — 2:0, Чехо-Словаччиною — 1:1, з СРСР — 3:0, з Польщею — 0:0. У підсумку — 6 очок.

Наступні місця посіли команди: Чехо-Словаччини — 5 очок, Польщі — 5, Румунії — 4, СРСР — 0.

Кілька слів про організацію турніру, ігри якого проходили у Львові (на стадіоні «Україна»), Дрогобичі, Бузьку, Жовкві. Доводилося робити все своїми руками. Адже Федерація футболу України, не зважаючи на щирі запрошення, не тільки не допомогла, а навіть свого представника не надіслала. Можливо, були на те серйозні причини...

Тим часом велику допомогу подали: зовнішньоторговельне об'єднання «Конза», «Львівфарм», комерційний банк «Львів», акціонерне товариство «Львів — Лада». Велика подяка їм від учасників і тренерів.

Мине небагато часу, і нарешті народиться національна збірна України з футболу, яка виступатиме на найголовніших міжнародних змаганнях. Зрозуміло, для цієї команди треба буде готувати якісний резерв. І цій справі міг би добре прислужитися юнацький турнір «Високий замок», який має неодмінно стати традиційним. До речі, зарубіжні гості висловили надію приїхати до Львова наступної осені.

Юліан КОРДІЯК.

Львів.

Шахи

У ШАХІСТОК — НОВА КОРОЛЕВА

Нею стала китаянка, 21-річна Се Цзюнь на черговому матчі на першість світу, який проходив у Манілі (Філіппіни).

Се — студентка з Пекіна, майбутній фізик, єдина донька службовця однієї з урядових установ КНР. Навчилася грати у шахи в 6 років. А через три стала чемпіонкою китайської столиці серед дівчат. Потім навчалася в школі з шаховим ухилом. У 14 років Цзюнь посіла шосте місце на чемпіонаті КНР серед жінок, а в 15 була вже третьою.

Право грати з Майєю Чибурданідзе китаянка завоювала, вигравши з рахунком 4,4:2,5 очка додатковий матч у Аліси Марич (Югославія).

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Відповідальний секретар — Віталій Суддя.
Чергові редактори — Сергій Лавренюк, Віктор Косарчук.
Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.
Випусковий — Леонід Клюско.
Оформлення — Володимир Кисельов.
Коректори: Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Нєсєна, Антоніна Сильверстова, Любов Станачич, Людмила Терещук.
Верстальники: Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Алла Будникова, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.
Лінотипісти: Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ 47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 157.100

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 0315212.